

1208_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1208 Ekoloji monitorinqin əsasları

1 Ekoloji idarəetmənin məsələləri :

- texnogen
- ekosistemdə dayanıqlı vəziyyətlərin axtarılması və dəstəklənməsi
- ekoloji
- sosial
- bioloji

2 Ekoloji monitorinq hansı məsələləri həll edir ?

- texnogen,sosial
- idarəetmə
- ekoloji,bioloji
- sosial,ekoloji
- social,bioloji

3 Ekoloji monitorinq hansı məsələləri həll edir ?

- ekoloji,bioloji
- dərkətmə
- texnogen,social
- social,bioloji
- social,ekoloji

4 Ekoloji monitorinq sistemi hansı 2 məsələni həll edir ?

- ekoloji,bioloji,social
- dərkətmə və idarəetmə
- social,ictimai,ekoloji
- texnogen,bioloji,ekoloji
- texnogen,bioloji,monitorinq

5 Ekoloji monitorinq sistemi hansı 2 məsələni həll edir ?

- social,ictimai,ekoloji
- texnogen,bioloji,monitorinq
- ekoloji,bioloji,social
- dərkətmə və idarəetmə
- texnogen,bioloji,ekoloji

6 Səthdə və dibin yaxınlığında üfüqlər nə zaman yerləşdirilir?

- dərinlik 0-dan 5m-ə kimi olduqda
- dərinlik 7-dən 13m-ə kimi olduqda
- dərinlik 6-dan 12 m-ə kimi olduqda
- dərinlik 5-dən 10 m-ə kimi olduqda
- dərinlik 8-dən 14m-ə kimi olduqda

7 Qeyri-metrik dərcələnmə metodlarına daxildir:

- uyğunluq analizi
- uyğunluğun trendsiz analizi
- qeyri-xətti və ya qeyri-monoton dərcələnmə, assimmetrik matris analizi
- "Prokrustov analizi"

- əsas koordinatların analizi

8 Qeyri-metrik dərəcələnmə metodlarına daxildir:

- uyğunluğun trendsiz analizi
- Prokrustov analizi” uyğunluq analizi
- qeyrimetrik dərəcələnmənin özü
- əsas koordinatların analizi
- Prokrustov analizi”

9 Metrik dərəcələnmə metodlarına daxil deyil

- uyğunluğun trendsiz analizi
- uyğunluq analizi
- “Prokrustov analizi”
- əsas komponentlərin analizi
- əsas koordinatların analizi

10 Metrik dərəcələnmə metodlarına daxildir

- üçölçülü açılış
- uyğunluğun trendsiz analizi
- qeyri-xətti və ya qeyri-monoton dərəcələnmə, assimmetrik matris analizi
- açılış metodu
- Prokrustov analizi”

11 Metrik dərəcələnmə metodlarına daxildir

- qeyri-xətti və ya qeyri-monoton dərəcələnmə, assimmetrik matris analizi
- uyğunluq analizi
- üçölçülü açılış
- “Prokrustov analizi”
- açılış metodu

12 Metrik dərəcələnmə metodlarına daxildir

- qeyri-xətti və ya qeyri-monoton dərəcələnmə, assimmetrik matris analizi
- əsas koordinatların analizi
- üçölçülü açılış
- “Prokrustov analizi”
- açılış metodu

13 Metrik dərəcələnmə metodlarına daxildir

- qeyri-xətti və ya qeyri-monoton dərəcələnmə, assimmetrik matris analizi
- əsas
- üçölçülü açılış
- açılış metodu
- “Prokrustov analizi”

14 biotanın mühit amillərindən asılılıq xarakteristikalarını müəyyənləşdirməyə imkan verir.

- Metodlar
- Ordinasiya metodları
- diskriminant
- təbii analiz
- iqtisadi analiz

15 Tək aparılmış ölçmələrin nəticələrinin verilənlərin seçilmiş siniflərindən birinə ayırd edilməsi üçün həmçinin, çoxölçülü hansı analiz də olduqca faydalıdır?

- iqtisadi analiz
- diskriminant analiz
- təbii analiz
- sadə analiz
- analoji analiz

16 Klaster analizindən nə vasitəsi kimi elmin müxtəlif sahələrində geniş istifadə edilir?

- təbii analiz
- topoloji analiz
- iqtisadi analiz
- analoji analiz
- sadə analiz

17 Miqdar verilənləri üçün (R- analiz zamanı) analoji göstərici hansı adı daşıyır?

- Syorsen əmsalı
- Heç biri
- Hamısı
- Çekanovski əmsalı
- Klaster əmsalı

18 Müxtəlif stansiyalarda qrupların növ oxşarlığı dərəcəsini xarakterizə edən çoxlu sayıda indekslərdən daha çox sadəsi və məşhuru hansıdır?

- Hamısı
- Klaster əmsalı
- Çekanovski əmsalı
- Heç biri
- Syorsen əmsalı

19 Nömrələnmiş klaster analizi ilə nələrin müqayisəsini aparmaq mümkündür?

- stansiyaların
- növlərin
- ayrı-ayrı növlərin
- qrupların
- birliliklərin

20 Nömrələnmiş klaster analizi ilə nələrin müqayisəsini aparmaq mümkündür?

- qrupların
- ayrı-ayrı müşahidə stansiyalarının
- heç birin
- müşahidə stansiyalarının
- birliliklərin

21 Son zamanlar bir çox ekoloqlar hansı klaster analizindən istifadə etməyə üstünlük verirlər?

- qarşılıqlı
- sayılı
- nömrələnmiş
- saysız
- sadə

22 klaster analiz ingiliscə nə deməkdir?

- köməkçi
- dərəcə
- təkli,tək-tək
- qrup,köməkçi
- qrup,salxım

23 Daha yüksək təsnifatı hansı metod verə bilər?

- Heç biri
- Aralıq
- klaster analiz
- Təbii
- Analiz

24 Ekosistemlərin (qrupların) sərhədlərinin tədqiqatçı tərəfindən seçilməsi subyektivliyini aradan qaldırmağa, riyazi yanaşma sayəsində onların ifadə olunması dərəcəsini qiymətləndirməyə hansı imkan verir?

- ordinasiya
- Təsnifat metodları
- bircinslik
- surət
- sərhədlər

25 Təbii ekosistemlərin əksəriyyəti aralıq vəziyyət tuturlar. Onlarında çox geniş dərəcədə dəyişən nədi?

- xüsusiyyətlərin emercenliyi
- cavabların hamısı
- daxili qeyribircinslik
- sərhədlərinin ifadə olunması dərəcəsi
- növlərarası qarşılıqlı əlaqələr

26 Son 10 illiklərdə ətraf mühitə çirkənləndiricilərin atılması nəticəsində ozon müdafiə qatı neçə faiz nazikləşmişdir?

- 0.04
- 0.05
- 0.01
- 0.02
- 0.03

27 Təbii ekosistemlərin əksəriyyəti hansı vəziyyəti tuturlar?

- əsas
- sistem
- aralıq
- tək
- köməkçi

28 Ekoloji kontinium biotanın elə vəziyyətidir ki, növlər ... paylanırlar

- tək-tək
- müstəqil və fasiləsiz surətdə
- fasiləsiz surətdə
- müstəqil
- fasıləli

29 Ayrı-ayrı növ populyasiyalarının məkanca paylanması təsvirlərinin sadəcə şəkildə üst-üstə qoyulması nəticəsində vahid nə yaranır?

- qrup
- ekoloji kontinium
- təzad
- ekoloji qrup
- sistem

30 ekosistem və qruplar, həqiqətən necə diskretdirlər?

- təbii
- cəmli
- yerli
- nisbi
- iqtisadi

31 Əslində, müxtəlif təbii ekosistemlərin təbii sərhədləri müxtəlif dərəcədə ifadə oluna bilərçə, onlar hansılardır?

- cavabların heç biri
- olduqca zəif
- yüksək təzadlıqla
- praktiki surətdə olmaya da bilər
- bütün cavablar

32 Ordinasiya metodları mühit qradiyentlərində hansı qanunauyğynluqlarını aşkar edir?

- dəqiqliq məkanı
- Riyazi analizi
- populyasiya və qrupların kəmiyyət dəyişiklikləri
- bioindikasiyanın nəticələri
- konsentrasiyasının əvvəlki dinamikası

33 Ordinasiya yanaşması nəzərdə tutur:

- qrupların növ tərkibi
- əksinə qrupların (ekosistemlərin) sərhədlərini tanımır
- çirkənməsinin müasir səviyyəsini
- Effektiv toplayıcı bioindikator nümunələri kimi
- növ diaqnostikası

34 Ordinasiya yanaşması latinca necə adlanır?

- yarım
- dağıtma
- qaydaya salma
- tədqiq olunan
- hüdud

35 Riyazi analizin təsnifat metodlarının məqsədi nədi?

- qısa müddətli dəyişmələr
- onların hüdudları daxilində bircinslik
- tədqiq olunan qruplar
- Effektiv toplayıcı
- nisbətən diskret qrupların (ekosistemlərin) və onların məkan sərhədlərinin seçilməsi

36 Təsnifat yanaşması nəzərdə tutmur?

- butun cavabları nəzərdə tutur
- qonşu qruplardan (ekosistemlərdən) həqiqətən fərqlənirlər.

- konsentrasiyasının əvvəlki dinamikası
- tədqiq olunan qruplar (ekosistemlər) məkanca çox və ya az dərəcədə dəqiq məkan sərhədlərinə malikdirlər
- onların hüdudları daxilində bircinsdir

37 Bioindikasiya məqsədilə ekosistemlərin və ya ayrı-ayrı qrupların tədqiqi zamanı tələb edilir:

- Effektiv toplayıcı bioindikator
- ekosistemin (və ya qrupun) məkan sərhədlərinin təyin edilməsi;
- bioindikasiyanın nöticələri
- kimyəvi analiz
- konsentrasiyasının əvvəlki dinamikası

38 Atmosferin öyrənilməsinin ilk cəhətləri kim tərəfindən edilmişdir ?

- Ç.Darvin
- M.V.Lomonosov
- Lamark
- Kuri
- Hekkel

39 Atmosferin öyrənilməsinin ilk cəhətləri kim tərəfindən edilmişdir ?

- Ç.Darvin
- M.V.Lomonosov
- Lamark
- Kuri
- Hekkel

40 Torpaqların ətraflı tədqiqatları zamanı vahid çirkənmə mənbəyi ətrafında sahəni neçə dəfə keçmək kifayətdir?

- iki-üç
- beş-altı
- dörd-beş
- üç-dörd
- bir-iki

41 Torpaqların çirkənmə xəritələri dedikdə:

- Əldə olunan materiallər əsasında su hövzəsinin, suaxarının və ya onların hissələrinin, üzərində çirkənməmənbələri və çirkəb sul arın axıdılma yerləri qeyd edilmiş xəritələr başa düşülür
- əlavə işarələnmələrin tərtib edilməsi başa düşülür
- Xəritənin və torpaqların çirkənmə şərtlərini xarakterizə edən
- verilmiş rayon üçün tipik olan, torpaqvə relyef şəraiti, bitkiləri və fiziki-coğrafi mühütin digərkomponentləri daim təkrarlanan sahə başa düşülür
- torpaqların çirkənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi başa düşülür

42 Güclü çirkənmış torpaqlarda çirkənmə dərəcəsi neçədən böyükdür?

- 4-dən
- 2-dən
- 1-dən
- 5-dən
- 3-dən

43 Çirkənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində dördüncü mərhələ hansıdır?

- əlavə işarələnmələrin tərtib edilməsi
- topoqrafik xəritənin hazırlanması
- torpaqların çirkənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi

- xəritənin və torpaqların çirkənmə şərtlərini xarakterizə edən
- topoqrafik əsasa çəkilmə

44 Çirkənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində ikinci mərhələ hansıdır?

- xəritələrin tədqiqi
- çölişləri
- topoqrafik xəritənin hazırlanması
- torpaqların çirkənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi
- topoqrafik əsasa çəkilmə

45 Çirkənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində ilk mərhələ hansıdır?

- xəritələrin tədqiqi
- çölişləri
- torpaqların çirkənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi
- topoqrafik xəritənin hazırlanması
- topoqrafik əsasa çəkilmə

46 Çirkənmə xəritələri hansı xəritələr qrupuna aid edilir?

- dünya xəritələri
- əsas xəritələr
- texniki xəritələr
- tematik xəritələr
- əlavə xəritələr

47 Ağır metallarla torpaqların çirkənmələrinin tədqiqizəmanı ağır metallarla çirkənmələrin tərtib edilən xüsusi xəritələri necə adlanır?

- düzgün xəritələr
- torpaq xəritələr
- texniki xəritələr
- torpaqtexniki kimyəvi xəritələr
- kimyəvi xəritələr

48 Konvert metodu ilə nümunələrin seçilməsi hansı dərinlikdə aparılır?

- 50sm
- 30sm
- 10sm
- 20sm
- 40sm

49 Birləşdirilmiş nümunə bir qayda olaraq hansı metod ilə itəribilir?

- daxili metod ilə
- təcrübə metodu ilə
- analiz metodu ilə
- konvert metodu ilə
- funksiya metodu ilə

50 Verilmiş rayon üçün tipik olan, torpaqvə relyef şərait, bitkiləri və fiziki-coğrafi mühütin digər komponentləri daim təkrarlanan sahə necə sahə adlanır?

- düzgün sahə
- orta sahə
- baş sahə
- əsas sahə

normal sahə

51 Torpaqların ətraflı tədqiqatları zamanı vahid çirkənmə mənbəyi ətrafında sahəni neçə dəfə keçmək kifayətdir?

- beş-altı
- üç-dörd
- iki-üç
- bir-iki
- dörd-beş

52 Çayda su rejiminin tədqiq edildiyi hər bir yerdən kimyəvianalız üçün götürülən suyun həcmi neçə litr təşkil edir?

- 42526.0
- 42463.0
- 42401.0
- 42589.0
- 42494.0

53 Səthdə, 10, 20, 50, 100m dərinlikdə və dib yaxınlığında üfüqlər nə zaman yerləşdirilir?

- Dərinlik 100 m-dən artıq olduqda
- dərinlik 80m-dən artıq olduqda
- dərinlik 50m-dən artıq olduqda
- dərinlik 20m-dən artıq olduqda
- dərinlik 70m-dən artıq olduqda

54 Səthdə, su obyekti dərinliyinin ortasında və dib yaxınlığında üfüqlər nə zaman yerləşdirilir?

- dərinlik 8m-dən çox olduqda
- dərinlik 5m-dən çox olduqda
- dərinlik 2m-dən çox olduqda
- dərinlik 10 m-dən çox olduqda
- dərinlik 7m-dən çox olduqda

55 Səthdə və dib yaxınlığında üfüqlər nə zaman yerləşdirilir?

- dərinlik 0-dan 5m-ə kimi olduqda
- dərinlik 7-dən 13m-ə kimi olduqda
- dərinlik 6-dan 12 m-ə kimi olduqda
- dərinlik 5-dən 10 m-ə kimi olduqda
- dərinlik 8-dən 14m-ə kimi olduqda

56 Dərinlik 10 m-dən çox olduqda neçə üfüq yerləşdirilir?

- 8.0
- 6.0
- 5.0
- 3.0
- 7.0

57 Dərinlik 5-dən 10 m-ə kimi olduqda neçə üfüq yerləşdirilir?

- 1.0
- 4.0
- 5.0
- 2.0
- 3.0

58 5 m dərinliyə kimisü səthində neçə üfüq quraşdırılır?

- 6.0
- 4.0
- 3.0
- 1.0
- 5.0

59 Müşahidə məntəqəsinin çayda su rejimini tədqiqədən yeri dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- çay axın rejimi
- su məntəqəsi sahəsi
- su axını
- su hövzəsi və ya su axarının şərti en kəsiyi
- çay hövzəsi

60 Müşahidəməntəqələri çayda su rejimini tədqiq edən neçə yerdənibarət olur?

- dörd
- iki
- bir
- bir neçə
- üç

61 Əldə olunan materiallar əsasında su hövzəsinin, suaxarının və ya onların hissələrinin, üzərində çirklənməmənbələri və çirkab suların axıdılma yerləri qeyd edilmiş nələr tərtib edilir?

- sxemlər
- qrafiklər
- cədvəllər
- xəritə-sxemləri
- planlar

62 Su hövzələrinin və su axarları sahələrinin ilkintədqıqatlırməqsədlərindən biri aşağıdakılardan hansı deyil?

- çirklənmə mənbələrinin su hövzələrinə və ya su axarlarına axıdılan çirkab sularının miqdarı, tərkibi və atılma rejiminin aşkar edilməsi
- iş programının tərtib edilməsi
- suistifadəçiləri haqqında məlumatların toplanması və analizi
- su hövzələrinin yenidən bərpası
- su obyektiinin vəziyyətinin müəyyən edilməsi

63 Su hövzələrinin və su axarları sahələrinin ilkintədqıqatlırməqsədlərindən biri aşağıdakılardan hansı deyil?

- suistifadəçiləri haqqında məlumatların toplanması və analizi
- iş programının tərtib edilməsi
- çirklənmə mənbələrinin su hövzələrinə və ya su axarlarına axıdılan çirkab sularının miqdarı, tərkibi və atılma rejiminin aşkar edilməsi
- su hövzələrinin çirkləndirilməsi
- su obyektiinin vəziyyətinin müəyyən edilməsi

64 Su hövzələrinin və su axarları sahələrinin ilkintədqıqatlırməqsədlərindən biri aşağıdakılardan hansı deyil?

- çirklənmə mənbələrinin su hövzələrinə və ya su axarlarına
- suistifadəçiləri haqqında məlumatların toplanması və analizi,
- su obyektiinin vəziyyətinin müəyyən edilməsi
- su hövzələrinin təmizlənməsi

- iş programının tərtib edilməsi

65 Su hövzələrinin və su axarlarının keyfiyyətinin müşahidəməntəqələri neçə kateqotiyaya bölünür?

- beş
- iki
- bir
- dörd
- üç

66 Səth sularının çirkənməsinin müşahidəsi üzrə təşkiledilən işlərin mühüm mərhələlərindən biri :

- müşahidələrin kompleksliyidir
- müşahidələrin düzgünlüyüdür
- müşahidələrin təşkilidir
- müşahidəməntəqəsinin yerinin seçilməsidir
- müşahidələrin dəqiqliyidir

67 Müşahidələrin təşkilinin əsas prinsipi, onların:

- tamlığıdır
- düğünlüyüdür
- dəqiqliyidir
- kompleksliyidir
- əhatəliliyidir

68 Nümunələr:

- bərabər və qeyri-bərabər olurlar
- dəqiq və qeyri-dəqiq olurlar
- tam və qeyri-tam olurlar
- birdəfəlik və ortasutkalıq olurlar
- düzgün və qeyri-düzungün olurlar

69 Maddənin konsentrasiyasının həqiqi qiymətinin təyin edilməsi üçün, havanın sərfi dəqiqlidə neçə litrlərə olmalıdır?

- on və yetmiş
- on və əlli
- on və otuz
- on və yüz
- on və altmış

70 Uduku cihazdan havanın keçirilməsi nəticəsində uducumühitdə analiz edilən maddənin nə aparılır?

- götürülməsi
- ölçüləməsi
- utilizasiyası
- konsentrləşdirilməsi
- analizi

71 Atmosfer havasının keyfiyyətinin analizinin əsas elementlərindən biri nədir?

- hündürlüyün ölçüləməsi
- atmosferin analizi
- keyfiyyətin analizi
- nümunələrin götürülməsi
- keyfiyyətin ölçüləməsi

72 İşgünü ərzində məşəl altında ardıcıl olaraq neçə nöqtədə nümunə götürmək olar?

- 42524.0
- 42494.0
- 42463.0
- 42401.0
- 42587.0

73 Məşəlaltı müşahidələr zamanı havanünunələrinin götürülməsi yer səthindən neçə metr hündürlükdə aparılır?

- 4.0
- 3.0
- 2.0
- 1.5
- 1.0

74 Məşəlaltı müşahidələr zamanı havanünunələrinin götürülməsi eyni zamanda ən azı üç nöqtədə neçə dəqiqə ərzində aparılır?

- 65-70
- 45-50
- 35-40
- 20-30
- 55-60

75 Məşəlaltı müşahidələr zamanı havanünunələrinin götürülməsi eyni zamanda ən azı neçə nöqtədə aparılır?

- 5.0
- 2.0
- 1.0
- 3.0
- 4.0

76 Maksimal çırklənmə zonasındahavanın ənəzəri neçə nümunəsi götürülür?

- 85.0
- 55.0
- 45.0
- 60.0
- 75.0

77 Səyyar laboratoriya ildə təqribən neçə nümunə götürmək gücünə malikdir?

- 4000.0
- 2000.0
- 1000.0
- 5000.0
- 3000.0

78 Havanın temperaturu neçə dərəcədən aşağı olan rayonlarında, müşahidələr qısalılmış program üzrə bazar gündündən başqahər gün aparılır?

- 80.0
- 70.0
- 60.0
- 45.0
- 90.0

79 Hansı program üzrə aparılan müşahidələr havanın tərkibində həm əsas, həm də spesifik çirkəkləndirici maddələrin ölçmələrini nəzərdə tutur?

- yeddinci
- dördüncü
- beşinci
- birinci
- altinci

80 Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq təyin edilən müşahidə proqramlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- qeyri müəyyən
- əlavə
- əsas
- qısaldılmış
- müəyyən

81 Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq təyin edilən müşahidə proqramlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- qeyri müəyyən
- əlavə
- əsas
- natamam
- müəyyən

82 Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq təyin edilən müşahidə proqramlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- qeyri müəyyən
- əsas
- müəyyən
- tam
- əlavə

83 Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq neçə müşahidə proqramı təyin edilir?

- səkkiz
- altı
- beş
- üç
- yeddi

84 Mürəkkəb relyefli və çoxlu sayda mənbələri olan yaşayışməntəqələri üçün hansı məsafədən bir məntəqənin inqurasiyası tövsiyə edilir?

- 3-4km²
- 2-3 km²
- 1-2 km²
- 5-10 km²
- 0.5-1 km²

85 Müşahidə məntəqəsində məcburi qaydada əsasən havanıdaha çox çirkəkləndirən hansı maddələrdən ölçülür.?

- FeO,CO,NO
- FeO,Na₂O
- NO,SiO₂

- toz, SO₂, CO, NOX
- K₂O, CO, NO

86 Atmosfer havasının vəziyyətinin monitorinqi konkret çirkənməmənbələrinin təsiri altında yerləşməyən şəhərlərdə, yaşayışməntəqələrində və ərazilərdə atmosfer havasının keyfiyyəti üzərində müşahidəni təmin edir?

- səkkizinci sistem
- altıncı sistem
- beşinci sistem
- ikinci sistem
- yeddinci sistem

87 Atmosfer havasının vəziyyətinin monitorinqi hansı iki sistemə bölünür?

- müşahidə və təcrübə
- analiz və müşahidə
- təcrübə və analiz
- müşahidə və nəzarət
- təcrübə və nəzarət

88 Atmosfer havasının vəziyyətinin monitorinqi neçə sistemə bölünür?

- doqquz
- iki
- beş
- yeddi
- səkkiz

89 Analitikkompleksin yaradılmasının uğurlu nümunəsi kimi nəyi göstərmək olar? İnlan" ekoloji-analitik nəzarətin çoxməqsədli laboratoriya

- yerli ve regional sistemi
- ən çox istifadə olunan sistemi
- yeni yaranmış sistemi
- avtomatlaşdırılmış sistemini
- qlobal əhəmiyyətli sistemi

90 EAN-nın aparatur təminatında hansı istiqamət istiqamət konkret obyektdə konkret agentin təyin edilməsi üçün xüsusi cihazların istehsalın yönəlmüşdür?

- 7.0
- 5.0
- 4.0
- 2.0
- 6.0

91 Müxtəlif növ obyektlərin böyük sayıda göstəricilərinə nəzarət etməyə imkan verən ümumi təyinatlı cihazların buraxılması EAN-nın aparatur təminatında hansı istiqamətə aiddir?

- 7.0
- 4.0
- 1.0
- 5.0
- 6.0

92 EAN-nın aparatur təminatında neçə istiqamət mövcuddur?

- 7.0

- 5.0
- 4.0
- 2.0
- 6.0

93 Küyölçənlər, spektrometrlər, zolaqlı filtrlər, vibrovericilər hansı aparaturaya? aid edilirlər

- əsas
- regional
- yerli
- xarici
- qlobal

94 Səs-küyün, infrasəsin və vibrasiyanın ölçülməsi üçün hansı aparaturadan istifadə edilir?

- qlobal
- yerli
- xarici
- əsas
- regional

95 Hansı metodun əsasını neftin optik dalğaları udması və neftin yüngül və ağır fraksiyalarının işqılanma spektrlərinin fərqlənməsi təşkil edir?

- aydınlatma
- əksolunma
- flüoressent
- udulma
- fərqlənmə

96 Hansı metodun mahiyyəti həyacalanmış səthdən əks olunan siqnalın (qəbulu və emalolunmasından ibarətdir)?

- kontakt
- təcrübə
- analiz
- radiolokasiya metodunun
- müşahidə

97 Hansı metod görünən diapazondan başlamış metrik diapazona kimi zondlayıcı dalğalarla eyni zamanda həyacanlamaları, temperaturu və duzluğuga nəzarət etməyə imkan verir?

- dəyişkən
- əlavə
- əsas
- Radioparlaqlıq
- müəyyən

98 Hansı zondlamanın əsas çatışmazlığı buludların təsiri nəticəsində Yerdən atmosferin zondlanma hündürlüğünün məhdudluğudur?

- müəyyən
- əlavə
- əsas
- lidar
- dəyişkən

99 Hansı zondlamanın üstünlüyü onun monoxromatikliyi, koherentliyi və spektri dəyişmək imkanıdır?

- müəyyən
- əlavə
- dəyişkən
- lidar
- əsas

100 Hansı metodların tətbiq sahəsi hava mühitininnisbətən lokal həcmələri ilə məhdudlaşır?

- analiz
- təcrübə
- analiz
- radioakustik
- müşahidə

101 Hansı dalğalar yağışlıların, buludların, atmosferin turbulentliyinin tədqiqi üçün tətbiq edilir?

- şaquli
- eninə
- uzununa
- santimetrik dalğalar
- üfüqi

102 Atmosferin qeyri-kontakt nəzarəti hansı metodları vasitəsilə həyata keçirilir?

- kontakt və qeyri kontakt
- müəyyən və qeyri müəyyən
- passiv və aktiv
- radioakustik və lidarmetodları
- əsas və əlavə

103 Hansı nəzarət mənbə tərəfindən yaradılan əks olunmuş, keçən və ya yenidən şüalandırılan zondlayıcı sahələrin qəbuludur?

- qeyri müəyyən
- əlavə
- əsas
- aktiv
- müəyyən

104 Hansı nəzarət obyektinin özündən gələn zondlayıcı sahənin qəbulu ilə həyata keçirilir?

- qeyri müəyyən
- əsas
- passiv
- müəyyən
- əlavə

105 Qeyri-kontakt nəzarət vasitələrinin işləmə prinsipi şərti olaraq hansı nəzarətə bölünürler?

- lazımlı və lazımsız
- aktiv və passiv
- müəyyən və qeyri müəyyən
- əsas və əlavə
- mühim və qeyri mühim

106 Hansı sahələr geniş informasiya göstəricilərinə və obyektin maddəsi ilə qarşılıqlı təsirlərin müxtəlif effektlərinə malikdirlər?

- kontakt sahələri

- təcrübə sahələri
- müşahidə sahələri
- zondlayıcı sahələr
- analiz sahələri

107 Hansı analiz rentgen şüalanmasının təsirialtında müxtəlif element və maddələrin spektrlerinininmasına əsaslanır?

- kontakt analiz
- təcrübə analiz
- rentgenspektral analiz
- qeyri kontakt analiz
- müşahidə analiz

108 Hansı metodda cıvə damcılıyıcı elektrodda analizedilən birləşmənin bərpa olunma prinsipi tətbiq edilir?

- müşahidə
- təcrübə
- analiz
- polyarоqrafik
- kontakt

109 Hansı metod elektrik keçiriciliyinin və dielektrik nüfuzluğunun maddənin konsentrasiyası və onunkomponentlərinin təbiətindən asılılığına əsaslanır?

- kontakt
- təcrübə
- analiz
- Konduktometrik
- müşahidə

110 Hansı metodun əsasını çoxlu sayda kation və anionlara yönəlmış ionselektiv elektroolların reaksiyası təşkilidir?

- İonometrik

111 Şəhərlərdə və ətraf ərazilərdə torpaqların ağır metallarlaçırklənmə səviyyəsi üzrə aparılan müşahidələr hansı xarakteri daşıyır?

- heç bir xarakter daşıdır
- təcrübə
- müşahidə
- ekspedisiya
- analiz

112 Torpaqların çirkənlənmə vəziyyəti və proqnozu nəyə əsaslanmamalıdır?

- biokimyəvi analizə
- biosferin analizinə
- suyun analizinə
- yalnız torpaqların nümunə analizinə
- cografı analizə

113 Torpaqların antropogen çirkənlənməsinin neqativ fəsadlarıartıq hansı səviyyədə özünü bürüzə verir?

- qəsəbə
- rayon
- bölgə
- regional və hətta qlobal

114 Torpağı çirkləndirən atmosfer tullantılarının tərkibində olan mürəkkəb üzvi birləşmələrə hansılar aiddir?

- qarışqa turşusu
- pridin
- benzol
- piridin,fenol, benzol
- fenol

115 Dağ rayonlarında su axarlarının növündən asılı olaraq,müşahidələrin sayı necə dəyişir?

- 5-6
- 4-6
- 1-2
- 4-11
- 4-5

116 Müvəqqəti su axarlarında müşahidələrin sayı ildə neçə dəfədən çox deyil

- 8-9
- 2-4
- 3-6
- 3-4
- 5-8

117 Suaxarlarının eksəriyyəti üçün suyun nümunələrinin götürülməsiildəneçə dəfə aparılır

- 5.0
- 3.0
- 2.0
- 7.0
- 4.0

118 Müşahidələr hidroloji və hidrokimyəvi göstəricilərə əsasən su rejiminin əsas fazalarıüzrə aparılan məntəqələr hansı kateqoriyaya daxildir?

- V
- II
- I
- IV
- III

119 Lüminessent analiz prinsipindən istifadə edən cihazlar necə adlanır?

- spektroflüorimetrlər

120 Analizin fotometrik metodunun hansı növləri vardır?

- fotokimyəvi və fotometrik
- fotoanaliz və fotokimyəvi
- metrik və fotometrik
- fotokolorimetrik və spektrofotometrik
- fotometrik və fotoanaliz

121 Buger-Lambert-Ber qanununda c -nəyi ifadə edir?

- duz cavab yoxdu
- məhlulun sıxlığını
- məhlulun qatılığını
- tədqiq olunan elementin konsentrasiyası

- məhlulun həcmini

122 Buger-Lambert-Ber qanununda b-nəyi ifadə edir?

- məhlulun həll olmasını
 məhlulun konsentrasiyasını
 məhlulun sıxlığı
 küvetin qalınlığı
 məhlulun həcmini

123 Buger-Lambert-Ber qanununda a-nəyi ifadə edir?

- məhlulun konsentrasiyası
 məhlulun həll olması
 müəyyən dalğa uzunluğunda udma əmsali
 məhlulun qatılığı
 məhlulun sıxlığı

124 Buger-Lambert-Ber qanununda O nəyi ifadə edir?

- məhlulun forması
 məhlulun həll olması
 məhlulun qatılığı
 məhlulun optik sıxlığı
 məhlulun konsentrasiyası

125 Buger-Lambert-Ber qanunu:

- $d=ac$
 $a=bc$
 $C=da$
 $D=abc$
 $b=ac$

126 Ətraf mühitin vəziyyətinə müşahidə və nəzarətin istənilən metodunun effektivliyi hansı göstəricilərin məcmusu ilə qiymətləndirilmir?

- təyin etmənin selektivliyi və dəqiqliyi
 elementin aşkar edilmə həddləri
 alınan nəticələrin təkrarlanması, təyin etmənin həssaslığı
 metodun konsentrasiyasının yüksək qiymətləndirilməsi
 analizin yerinə yetirilməsinin ekspressliyi

127 Dolayı ölçmə metodunda axtarılan parametr neçə mərhələdə təyin olunur?

- 4mərhələdə
 2mərhələdə
 bir mərhələdə
 bir neçə mərhələdə
 3mərhələdə

128 Ekoloji monitoring vasitələrinin hansı növləri vardır?

- əsas və əlavə
 maddi və qeyri-maddi
 nisbi və qeyri-nisbi
 kontakt və qeyri-kontakt
 əyani və qiyabi

129 Ekoloji monitorinq vasitələrinin neçə növü vardır?

- 8.0
- 6.0
- 5.0
- 2.0
- 7.0

130 Ətraf mühitin keyfiyyətinin tənzimlənməsi dedikdə nə başa düşülür?

- ətraf mühit üçün xoşagelməz təsirlərdir
- insanın ətraf mühitə mənfi təsirlərinin azaldılması üçün hansı təsirlərin
- biosfer üçün ekoloji rezervlər
- insanın çoxtərəflə marağını nəzərə alan optimal vəziyyətə nail olmaq
- müsbət nəticə verdiyini

131 Su axını vasitəsilə daşınan orqanizmlərin qrupu hansıdır

- drift
- hidrosob
- hidrofil
- hidrofob
- hidrobol

132 Buger-Lambert-Ber qanunu:

- $d=ac$
- $a=bc$
- $C=da$
- $D=abc$
- $b=ac$

133 Ətraf mühitin vəziyyətinə müşahidə və nəzarətin istənilən metodunun effektivliyi metodun konsentrasiyasının yüksək qiymətləndirilməsi

- təyin etmənin selektivliyi və dəqiqliyi
- elementin aşkar edilmə həddləri
- alınan nəticələrin təkrarlanması, təyin etmənin həssaslığı
- hansı göstəricilərin məcmusu ilə qiymətləndirilmir?
- analizin yerinə yetirilməsinin ekspressliyi

134 Dolayı ölçmə metodunda axtarılan parametr neçə mərhələdə təyin olunur?

- 4mərhələdə
- 2mərhələdə
- bir mərhələdə
- bir neçə mərhələdə
- 3mərhələdə

135 Ekoloji monitorinq vasitələrinin hansı növləri vardır?

- əsas və əlavə
- maddi və qeyri-maddi
- nisbi və qeyri-nisbi
- kontakt və qeyri-kontakt
- əyani və qiyabi

136 Ekoloji monitorinq vasitələrinin neçə növü vardır?

- 8.0
- 6.0
- 5.0
- 2.0
- 7.0

137 Əsas komponentlərin analizi, uyğunluq analizi, uyğunluğun trendsiz analizi hansı dərəcələnmə metodlarına daxildir

- kimyəvi
- metrik
- miqyaslı
- mexaniki
- bioloji

138 Biotaya həqiqi təsiri müəyyən edən amillər üzrə sonra nə yerinə yetirilir

- qeyd etmə
- reqresiya analizi
- təcrübə
- müşahidə
- canlandırma

139 Ordinasiya sözü latincadan tərcümədə nə deməkdir

- təmizləmək
- qaydaya salma
- tərtib etmək
- bələşdürmək
- sıralamaq

140 Makrofitlər hansı qrupa daxildir

- hidrofil
- fitobentos
- hidrobol
- hidrosob
- hidrofob

141 Su axını vasitəsilə daşınan orqanizmlərin qrupu hansıdır

- hidrosob
- hidrofob
- drift
- hidrofil
- hidrobol

142 Aşağıdakılardan hansı su hövzələri və su axarlarında hidrobiontların əsas qruplarına aid deyil

- Neyston
- hidrofob
- bentos
- drift
- pelaqos

143 Aşağıdakılardan hansı su hövzələri və su axarlarında hidrobiontların əsas qruplarına aid deyil

- bentos
- hidrofob

- Neyston
- pelaqos
- drift

144 İnsan da daxil olmaqla canlı orqanizmlərin əksəriyyəti

- təşkiledicidilər
- aerobdurlar
- qarışıqdırılar
- istifadəçıdilər
- məhsuldardılar

145 Qrupdaki növlərin miqdarı nədir

- növəmələgəlmə
- növ bolluğu
- analiz
- təcrübə
- dərəcələnmə

146 Kanonik korrelyasiya, uyğunluğun çoxlu analizi, üçölçülü açılış hansı dərəcələnmə metodlarına daxildir

- çoxölçülü dərəcələnmə
- bioloji
- kimyəvi
- mexaniki
- miqyaslı

147 Qeyri-metrik dərəcələnmə, qeyri-xətti dərəcələnmə, assimmetrik matris analizi, açılış metodu hansı dərəcələnmə metoduna aiddirlər

- miqyaslı
- qeyri-metrik
- kimyəvi
- bioloji
- mexaniki

148 Əsas komponentlərin analizi, uyğunluq analizi, uyğunluğun trendsiz analizi hansı dərəcələnmə metodlarına daxildir

- miqyaslı
- metrik
- bioloji
- kimyəvi
- mexaniki

149 Biotaya həqiqi təsiri müəyyən edən amillər üzrə sonra nə yerinə yetirilir

- canlandırma
- təcrübə
- reqresiya analizi
- müşahidə
- qeyd etmə

150 Ordinasiya sözü latincadan tərcümədə nə deməkdir

- təmizləmək
- qaydaya salma
- tərtib etmək

- bölüşdürmək
- sıralamaq

151 Makrofitlər hansı qrupa daxildir?

- hidrosob
- fitobentos
- hidrofil
- hidrofob
- hidrobol

152 Qeyri-metrik dərəcələnmə, qeyri-xətti dərəcələnmə, assimmetrik matris analizi, açılış metodu hansı dərəcələnmə metoduna aiddirlər?

- miqyaslı
- qeyri-metrik
- bioloji
- kimyəvi
- mexaniki

153 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “həddən artıq həssas” kateqoriyasına daxildir:

- sidr ağacı
- Yasəmən
- Ardıc kolu
- Cökə
- Moruq

154 Atom müəssisələrində ən təhlükəli qəza hansı hesab edilir?

- V dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- I dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- II dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- III dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- IV dərəcəli soyutma dövrünün pozulması

155 Hazırda atom reaktorlarının neçə tipi mövcuddur?

- 4.0
- 3.0
- 7.0
- 6.0
- 5.0

156 Müasir tipli nüvə reaktorları neçə halda qəza yaradır?

- 6.0
- 2.0
- 3.0
- 4.0
- 5.0

157 Çoxölçülü dərəcələnmə metodlarına daxildir

- uyğunluğun trendsiz analizi
- qeyri-parametrik test
- əsas koordinatların analizi
- əsas komponentlərin analizi
- uyğunluq analizi

158 Çoxölçülü dərəcələnmə metodlarına daxildir

- uyğunluğun trendsiz analizi
- sərhəd şərtləri ilə dərəcələnmə
- əsas komponentlərin analizi
- əsas koordinatların analizi
- uyğunluq analizi

159 Çoxölçülü dərəcələnmə metodlarına daxildir

- uyğunluq analizi
- əsas komponentlərin analizi
- fərdi məsafələrin dərəcələnməsi
- əsas koordinatların analizi
- uyğunluğun trendsiz analizi

160 Çoxölçülü dərəcələnmə metodlarına daxildir

- uyğunluğun trendsiz analizi
- “Prokrustov analizi”
- əsas komponentlərin analizi
- əsas koordinatların analizi
- uyğunluq analizi

161 Qeyri-metrik dərəcələnmə metodlarına daxildir:

- uyğunluq analizi
- “Prokrustov analizi”
- dəyişənlər arasındaki
- əsas koordinatların analizi
- uyğunluğun trendsiz analizi

162 Kanonik korrelyasiya, uyğunluğun çoxlu analizi, üçölçülü açılış hansı dərəcələnmə metodlarına daxildir

- bioloji
- miqyaslı
- çoxölçülü dərəcələnmə
- mexaniki
- kimyəvi

163 Ətraf mühitin vəziyyətinə müşahidə və nəzarətin istənilən metodunun effektivliyi hansı göstəricilərin məcmusu ilə qiymətləndirilmir?

- təyin etmənin selektivliyi və dəqiqliyi
- metodun konsentrasiyasının yüksək qiymətləndirilməsi
- elementin aşkar edilmə həddləri
- alınan nəticələrin təkrarlanması, təyin etmənin həssashiğı
- analizin yerinə yetirilməsinin ekspressliyi

164 Dolayı ölçmə metodunda axtarılan parametr neçə mərhələdə təyin olunur?

- 4 mərhələdə
- bir neçə mərhələdə
- bir mərhələdə
- 2 mərhələdə
- 3 mərhələdə

165 Ekoloji monitorinq vasitələrinin hansı növləri vardır?

- kontakt və qeyri-kontakt
- əyani və qiyabi
- əsas və əlavə
- maddi və qeyri-maddi
- nisbi və qeyri-nisbi

166 Ekoloji monitorinq vasitələrinin neçə növü vardır?

- 5.0
- 6.0
- 7.0
- 8.0
- 2.0

167 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “Çox dözümlü”lərə aid deyil

- xaçgullülər
- görüşyarpaqlı ağcaqayın
- gərməşov
- küknar
- biryuçina

168 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “Çox dözümlü”lərə aiddir

- saqqallı tozağacı
- görüşyarpaqlı ağcaqayın
- sidr
- küknar
- şam

169 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “Çox dözümlü”lərə aiddir

- saqqallı tozağacı
- şam
- biryuçina
- sidr
- küknar

170 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “Çox dözümlü”lərə aiddir

- saqqallı tozağacı
- gərməşov
- sidr
- küknar
- şam

171 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “orta həssaslığa” malikdir

- sidr
- ardıc kolu
- saqqallı tozağacı
- şam
- küknar

172 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “orta həssaslığa” malikdir

- sidr
- Yasəmən
- saqqallı tozağacı

- şam
 küknar

173 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “Həssaslara” daxildir

- küknar
 moruq
 Yasəmən
 saqqallı tozağacı
 şam

174 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “Həssaslara” daxildir

- Yasəmən
 cökə
 küknar
 şam
 saqqallı tozağacı

175 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “həddən artıq həssas” kateqoriyasına daxil deyil

- saqqallı tozağacı
 Yasəmən
 sidr
 küknar
 şam

176 Qəbul edilmiş təsnifata görə ali bitkilərdən “həddən artıq həssas” kateqoriyasına daxildir:

- Moruq
 küknar
 Ardıc kolu
 Yasəmən
 Cökə

177 Coxnövlü biosistemlər 9.Qrupdakı növlərin miqdarı nədir

- təcrübə
 növ bolluğu
 növəmələgəlmə
 dərəcələnmə
 analiz

178 Lüminessent analiz principindən istifadə edən cihazlar necə adlanır?

- spektrlər
 spektrofluorimetrlər
 fotometrik
 flüorimetrlər
 spektrometrlər

179 Buger-Lambert-Ber qanununda a və b-nin sabit qiymətində məhlulun optik sıxlığı ilə çirkəndiricinin konsentrasiyası arasındakı asılılıq necə olmalıdır?

- asılılıq yoxdur
 xətti
 kvadratik
 əyri
 tərs

180 Buger-Lambert-Ber qanununda c-nəyi ifadə edir?

- məhlulun həll olmasını
- tədqiq olunan elementin konsentrasiyası
- məhlulun qatılığını
- məhlulun sıxlığını
- məhlulun həcmini

181 Buger-Lambert-Ber qanununda b-nəyi ifadə edir?

- məhlulun sıxlığı
- küvetin qalınlığı
- məhlulun həll olmasını
- məhlulun həcmini
- məhlulun konsentrasiyasını

182 Buger-Lambert-Ber qanununda a-nəyi ifadə edir?

- məhlulun həll olması
- məhlulun qatılığı
- məhlulun sıxlığı
- məhlulun konsentrasiyası
- müəyyən dalğa uzunluğunda udma əmsali

183 Buger-Lambert-Ber qanununda O nəyi ifadə edir?

- məhlulun forması
- məhlulun konsentrasiyası
- məhlulun optik sıxlığı
- məhlulun qatılığı]
- məhlulun həll olması

184 Buger-Lambert-Ber qanunu:

- C=da
- D=abc
- d=ac
- b=ac
- a=bc

185 İnsan da daxil olmaqla canlı orqanizmlərin əksəriyyəti

- təşkiledicidilər
- istifadəçı dilər
- qarışıldırılar
- aerobdurlar
- məhsuldardılar

186 Kükürdün dioksidindən nə əmələ gələ bilər?

- azot turşusu
- kükürd turşusu
- fosfat turşusu
- karbonat turşusu
- sulfat turşusu

187 Havadakı nəmlik nəticəsində nə əmələ gələ bilər?

- azot turşusu

- karbonat turşusu
- fosfat turşusu
- sulfat turşusu
- kükürd turşusu

188 Havanın çirkənməsinin təhlilində əsas məqsəd nədir?

- havaya atılan zərərli qazların təsirini ölçməkdir
- kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri haqqında informasiyanın alınmasıdır
- yalnız meteoroloji şəraitin dəyişməsini ölçməkdir
- havadakı oksigen qazının necə dəyişməsini müşahidə etməkdir
- havadakı nəmliyi təhlil zamanı ölçməkdir

189 Ətraf mühitin vəziyyətini öyrəndikdə və monitorinqini təşkil etdikdə hansı məsələləri aydınlaşdırmaq lazımdır?

- biosferdə mümkün olan dəyişikliklərin səbəbləri və zərərli təsirlərin mənbələri
- biosferin hal-hazırda vəziyyətini və baş verə biləcək dəyişikliklər
- bütün variantlar doğrudur
- biosfer üçün ekoloji rezervlər
- ətraf mühit üçün xoşagelməz təsirlər

190 Buger-Lambert-Ber qanunu:

- $a=bc$
- $D=abc$
- $d=ac$
- $b=ac$
- $C=da$

191 Ətraf mühitin vəziyyətinə müşahidə və nəzarətin istənilən metodunun effektivliyi hansı göstəricilərin məcmusu ilə qiymətləndirilmir?

- təyin etmənin selektivliyi və dəqiqliyi
- metodun konsentrasiyasının yüksək qiymətləndirilməsi
- alınan nəticələrin təkrarlanması, təyin etmənin həssaslığı
- elementin aşkar edilmə həddləri
- analizin yerinə yetirilməsinin ekspressliyi

192 Dolayı ölçmə metodunda axtarılan parametr neçə mərhələdə təyin olunur?

- 4 mərhələdə
- bir neçə mərhələdə
- bir mərhələdə
- 2 mərhələdə
- 3 mərhələdə

193 Ekoloji monitorinq vasitələrinin hansı növləri vardır?

- nisbi və qeyri-nisbi
- kontakt və qeyri-kontakt
- əsas və əlavə
- əyani və qiyabi
- maddi və qeyri-maddi

194 Ekoloji monitorinq vasitələrinin neçə növü vardır?

- 7.0
- 5.0

- 2.0
- 6.0
- 8.0

195 Atmosferin öyrənilməsinin ilk cəhətləri kim tərəfindən edilmişdir ?

- Ç.Darvin
- M.V.Lomonosov
- Lamark
- Kuri
- Hekkel

196 Ekoloji idarəetmənin məsələləri :

- texnogen
- ekosistemdə dayanıqlı vəziyyətlərin axtarılması və dəstəklənməsi
- ekoloji
- sosial
- bioloji

197 Ekoloji monitorinq hansı məsələləri həll edir ?

- texnogen,sosial
- idarəetmə
- ekoloji,bioloji
- sosial,ekoloji
- sosial,bioloji

198 Ekoloji monitorinq hansı məsələləri həll edir ?

- ekoloji,bioloji
- dərkətmə
- sosial,bioloji
- texnogen,sosial
- sosial,ekoloji

199 Ekoloji monitorinq sistemi hansı 2 məsələni həll edir ?

- texnogen,bioloji,monitorinq
- dərkətmə və idarəetmə
- sosial,ictimai,ekoloji
- texnogen,bioloji,ekoloji
- ekoloji,bioloji,sosial

200 Nümunələr:

- bərabər və qeyri-bərabər olurlar
- dəqiq və qeyri-dəqiq olurlar
- birdəfəlik və ortasutkalıq olurlar
- düzgün və qeyri-düzgün olurlar
- tam və qeyri-tam olurlar

201 Maddənin konsentrasiyasının həqiqi qiymətinin təyin edilməsi üçün, havanın sərfi dəqiqədə neçə litrlərə olmalıdır?

- on və otuz
- on və yüz
- on və altmış
- on və yetmiş

on və əlli

202 Uducu cihazdan havanın keçirilməsi nəticəsində uducu mühitdə analiz edilən maddənin nə aparılır?

- utilizasiyası
- ölçülməsi
- analizi
- götürülməsi
- konsentrəşdirilməsi

203 Atmosfer havasının keyfiyyətinin analizinin əsas elementlərindən biri nədir?

- hündürlüğün ölçülməsi
- atmosferin analizi
- keyfiyyətin analizi
- nümunələrin götürülməsi
- keyfiyyətin ölçülməsi

204 İş günü ərzində məşəl altında ardıcıl olaraq neçə nöqtədə nümunə götürmək olar?

- 4-6
- 3-7
- 2-4
- 5-8
- 42465.0

205 Məşəlaltı müşahidələr zamanı hava nünunələrinin götürülməsi yer səthindən neçə metr hündürlükdə aparılır?

- 4.0
- 3.0
- 2.0
- 1.5
- 1.0

206 Məşəlaltı müşahidələr zamanı hava nünunələrinin götürülməsi eyni zamanda ən azı üç nöqtədə neçə dəqiqə ərzində aparılır?

- 65-70
- 45-50
- 35-40
- 20-30
- 55-60

207 Məşəlaltı müşahidələr zamanı hava nünunələrinin götürülməsi eyni zamanda ən azı neçə nöqtədə aparılır?

- 5.0
- 2.0
- 1.0
- 3.0
- 4.0

208 Maksimal çirkənmə zonasında havanın ən azı neçə nümunəsi götürülür?

- 85.0
- 55.0
- 45.0
- 60.0

75.0

209 səyyar laboratoriya ildə təqribən neçə nümunə götürmək gücünə malikdir?

- 4000.0
- 2000.0
- 1000.0
- 5000.0
- 3000.0

210 Havanın temperaturu neçə dərəcədən aşağı olan rayonlarında, müşahidələr qısaldırılmış program üzrə bazar gündündən başqa hər gün aparılır?

- 90 °
- 70 °
- 54°
- 45°
- 80 °

211 Hansı program üzrə aparılan müşahidələr havanın tərkibində həm əsas, həm də spesifik çırkləndirici maddələrin ölçmələrini nəzərdə tutur?

- yeddinci
- dördüncü
- beşinci
- birinci
- altinci

212 Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq təyin edilən müşahidə proqramlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- qeyri müəyyən
- əlavə
- əsas
- qısaldırılmış
- müəyyən

213 Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq təyin edilən müşahidə proqramlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- qeyri müəyyən
- əlavə
- əsas
- natamam
- müəyyən

214 Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq təyin edilən müşahidə proqramlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- qeyri müəyyən
- əsas
- müəyyən
- tam
- əlavə

215 Müşahidə məntəqələri üçün bir qayda olaraq neçə müşahidə proqramı təyin edilir?

- üç
- yeddi

- altı
- beş
- səkkiz

216 Müşahidə məntəqəsində məcburi qaydada əsasən havanı daha çox çirkəndirən hansı maddələrdən ölçülür?

- $3-4\text{ km}^2$
- $2-3 \text{ km}^2$
- $1-2 \text{ km}^2$
- $5-10 \text{ km}^2$
- $0.5-1 \text{ km}^2$

217 Atmosfer havasının vəziyyətinin monitorinqi konkret çirkənmə mənbələrinin təsiri altında yerləşməyən şəhərlərdə, yaşayış məntəqələrində və ərazilərdə atmosfer havasının keyfiyyəti üzərində müşahidəni təmin edir?

- səkkizinci sistem
- altıncı sistem
- beşinci sistem
- ikinci sistem
- yeddinci sistem

218 Atmosfer havasının vəziyyətinin monitorinqi hansı iki sistemə bölünür?

- müşahidə və təcrübə
- analiz və müşahidə
- təcrübə və analiz
- müşahidə və nəzarət
- təcrübə və nəzarət

219 Atmosfer havasının vəziyyətinin monitorinqi neçə sistemə bölünür?

- doqquz
- yeddi
- beş
- iki
- səkkiz

220 Analitik kompleksin yaradılmasının uğurlu nümunəsi kimi nəyi göstərmək olar?

- yerli ve regional sistemi
- ən çox istifadə olunan sistemi
- yeni yaranmış sistemi
- "Inlan" ekoloji-analitik nəzarətin çoxməqsədli laboratoriya avtomatlaşdırılmış sistemini
- qlobal əhəmiyyətli sistemi

221 EAN-nın aparatur təminatında hansı istiqamətistiqamət konkret obyektdə konkret agentin təyin edilməsi üçün xüsusi cihazların istehsalına yönəlmüşdir?

- 7.0
- 5.0
- 4.0
- 2.0
- 6.0

222 Müxtəlif növ obyektlərin böyük sayıda göstəricilərinə nəzarət etməyə imkan verən ümumi təyinatlı cihazların buraxılması EAN-nın aparatur təminatında hansı istiqamətə aiddir?

- 7.0
- 5.0
- 4.0
- 1.0
- 6.0

223 EAN-nın aparatur təminatında neçə istiqamət mövcuddur?

- 7.0
- 5.0
- 4.0
- 2.0
- 6.0

224 Küyölçənlər, spektrometrlər, zolaqlı filtrlər, vibrovericilər hansı aparaturaya aid edilirlər?

- əsas
- regional
- yerli
- xarici
- qlobal

225 Səs-küyün, infrasəsin və vibrasiyanın ölçülülməsi üçün hansı aparaturadan istifadə edilir?

- əsas
- regional
- yerli
- xarici
- qlobal

226 Hansı metodun əsasını neftin optik dalğaları udması və neftin yüngül və ağır fraksiyalarının işıqlanma spektrlərinin fərqlənməsi təşkil edir?

- aydınlatma
- əksolunma
- udulma
- flüoressent
- fərqlənmə

227 Hansı metodun mahiyyəti həyacalanmış səthdən əks olunan siqnalın (qəbulu və emal olunmasından ibarətdir)?

- kontakt
- təcrübə
- analiz
- radiolokasiya metodunun
- müşahidə

228 Hansı metod görünən diapazondan başlamış metrlik diapazona kimi zondlayıcı dalğalarla eyni zamanda həyacanlamaları, temperaturu və duzluğuga nəzarətetməyə imkan verir?

- dəyişkən
- əlavə
- əsas
- Radioparlaqlıq
- müəyyən

229 Hansı zondlamanın əsas çatışmazlığı buludların təsiri nəticəsində Yerdən atmosferin zondlanma hündürlüğünün məhdudluğudur?

- müəyyən
- əlavə
- əsas
- lidar
- dəyişkən

230 Hansı zondlamanın üstünlüyü onun monoxromatikliyi, koherentliyi və spektri dəyişmək imkanıdır?

- müəyyən
- əlavə
- dəyişkən
- lidar
- əsas

231 Hansı metodların tətbiq sahəsi hava mühitinin nisbətən lokal həcmələri ilə məhdudlaşır?

- analiz
- müşahidə
- analiz
- radioakustik
- təcrübə

232 Hansı dalğalar yağışlıların, buludların, atmosferin turbulentliyinin tədqiqi üçün tətbiq edilir?

- şaquli
- eninə
- uzununa
- santimetrik dalğalar
- üfüqi

233 Atmosferin qeyri-kontakt nəzarəti hansı metodları vasitəsilə həyata keçirilir?

- kontakt və qeyri kontakt
- müəyyən və qeyri müəyyən
- passiv və aktiv
- radioakustik və lidar metodları
- əsas və əlavə

234 Hansı nəzarət mənbə tərəfindən yaradılan əks olunmuş, keçən və ya yenidən şüalandırılan zondlayıcı sahələrin qəbuludur?

- qeyri müəyyən
- əlavə
- əsas
- aktiv
- müəyyən

235 Hansı nəzarət obyektinin özündən gələn zondlayıcı sahənin qəbulu ilə həyata keçirilir?

- qeyri müəyyən
- əsas
- müəyyən
- passiv
- əlavə

236 Qeyri-kontakt nəzarət vasitələrinin işləmə prinsipi şərti olaraq hansı nəzarətə bölünürler?

- lazımlı və lazımsız
- əsas və əlavə

- müəyyən və qeyri müəyyən
- aktiv və passiv
- mühim və qeyri mühim

237 Hansı sahələr geniş informasiya göstəricilərinə və obyektin maddəsi ilə qarşılıqlı təsirlərin müxtəlif effektlərinə malikdirlər?

- kontakt sahələri
- təcrübə sahələri
- müşahidə sahələri
- zondlayıcı sahələr
- analiz sahələri

238 Hansı analiz rentgen şüalanmasının təsiri altında müxtəlif element və maddələrin spektrlerinin alınmasına əsaslanır?

- qeyri kontakt analiz
- müşahidə analiz
- təcrübə analiz
- rentgenspektral analiz
- kontakt analiz

239 Hansı metodda cıvə damcılayıcı elektrodda analiz edilən birləşmənin bərpa olunma prinsipi tətbiq edilir?

- müşahidə
- təcrübə
- analiz
- polyarоqrafik
- kontakt

240 Hansı metod elektrik keçiriciliyinin və dielektrik nüfuzluğunun maddənin konsentrasiyası və onun komponentlərinin təbiətindən asılılığını əsaslanır?

- müşahidə
- analiz
- Konduktometrik
- kontakt
- təcrübə

241 Hansı metodun əsasını çoxlu sayıda kation və anionlara yönəlmış ionselektiv elektroolların reaksiyası təşkil edir?

- kontakt
- müşahidə
- analiz
- İonometrik
- təcrübə

242 Hansı metod maddədə baş verən fiziki-kimyəvi proseslərdən asılı olaraq, elektrodun potensialının dəyişməsinə əsaslanır?

- qeyri-kontakt
- müşahidə
- analiz
- Potensiometrik
- təcrübə

243 Şəhərlərdə və ətraf ərazilərdə torpaqların ağır metallarla çirkənmə səviyyəsi üzrə aparılan müşahidələr hansı xarakteri daşıyır?

- heç bir xarakter daşıdır
- təcrübə
- müşahidə
- ekspedisiya
- analiz

244 Torpaqların çirknlənmə vəziyyəti və proqnozu nəyə əsaslanmalıdır?

- biokimyəvi analizə
- biosferin analizinə
- suyun analizinə
- yalnız torpaqların nümunə analizinə
- coğrafi analizə

245 Torpaqların antropogen çirknlənməsinin neqativ fəsadları artıq hansı səviyyədə özünü bürüzə verir?

- əyalət
- rayon
- bölgə
- regional və hətta qlobal
- qəsəbə

246 Torpağı çirknləndirən atmosfer tullantılarının tərkibində olan mürəkkəb üzvi birləşmələrə hansılar aiddir?

- qarışqa turşusu
- pridin
- benzol
- piridin, fenol, benzol
- fenol

247 Dağ rayonlarında su axarlarının növündən asılı olaraq, müşahidələrin sayı necə dəyişir?

- 3-9
- 2-8
- 2-6
- 4-11
- 3-5

248 Müvəqqəti su axarlarında müşahidələrin sayı ildə neçə dəfədən çox deyil

- 4-8
- 2-7
- 2-6
- 3-4
- 1-4

249 Suaxarlarının əksəriyyəti üçün suyun nümunələrinin götürülməsi

- 5.0
- 2.0
- 1.0
- 7.0
- 4.0

250 Müşahidələr hidroloji və hidrokimyəvi göstəricilərə əsasən su rejiminin əsas fazaları üzrə aparılan məntəqələr hansı kateqoriyaya daxildir?

- V
- II

- I
- IV
- III

251 Yeni məhsul yaratmaq üçün günəş enerjisindən istifadə etməyə nə ad verilir

- məhsuldarlıq
- reaksiya
- imkan
- aşkaredicilik
- fotosintez

252 Suda temperaturun həddindən artıq artması onda olan nəycin qatılığının azalması ilə nəticələnir?

- karbonun
- civənin
- kalsium ionlarının
- sulfat turşusunun
- azotun

253 İstiliklə çirkəlmə suda olan hansı qazların miqdarının azalmasına səbəb olur?

- oksigen
- azot və karbon
- azot
- karbon
- təsirsiz qazlar

254 Dəniz suyunda həll olmuş oksigenin qatılığını təyin etmək üçün hansı empirik asılılıqdan istifadə olunur?

- [O₂ həll olmuş] = 80 / 0.2t-7.1
- [O₂ həll olmuş] = 90 / 0.3t-8.1
- [O₂ həll olmuş] = 70 / 0.1t-6.1
- [O₂ həll olmuş] = 60 / 0.3t-9.1
- [O₂ həll olmuş] = 50 / 0.2t-8.1

255 İstiliklə çirkəlmə suda olan hansı qazların miqdarının azalmasına səbəb olur?

- azot
- karbon
- təsirsiz qazlar
- azot və karbon
- oksigen

256 Biosenozların həyatını ciddi təhlükə qarşısında qoyan nədir?

- dənizdə yosunların olmamasıdır
- elektrik və atom stansiyalarının kollektorlarının soyudulması üçün istifadə
- güclü yağışların yağmasıdır
- temperaturun sabit qalmasıdır
- cərəyanların hərəkətidir

257 İstiliyin ətraf mühitə atılması biosenozların məhviniə gətirən çirkəndirmənin hansı növüdür?

- fiziki-kimyəvi
- pestisidlə çirkəlmənin
- fiziki
- kimyəvi

- yuyucu maddələrlə çirkənmənin

258 Şimal qütbün dənizlərini çirkəndirən əsas səbəb nədir?

- neftlə çirkənmə
 çaylar
 cərəyanlar
 küləklər
 orada yaşayan canlılar

259 Hər il Dünya okeanına neçə ton neft axıdılır?

- 6 mln. t
 5 mln. t
 4 mln. t
 3 mln. t
 2 mln. t

260 Karbohidrogenlərlə çirkənmə əsasən harada daha aktivdir?

- polimetal çıxarılan ərazilərdə
 qurğuşun istifadə olunan ərazilər
 neft çıxarma, neftin dənizlə daşınması və neft məhsullarının istifadə olunduğu ərazilər
 cib çıxarılan ərazilərdə
 molibden çıxarılan ərazilərdə

261 Suların kimyəvi çirkənməsi neçə yerə ayrılır?

- 2.0
 4.0
 6.0
 3.0
 5.0

262 Eri gölünə tökülən və onu daha çox çirkəndirən çay hansıdır?

- Qanq
 Destroyt
 Lena
 Dnepr
 Dunay

263 Havanın təhlil üsullarından biri yalnızdır:

- məsafədən zondlanma aktiv üsulları
 OJC – spektroskopiya üsulu
 radioaktiv şüalandırma üsulları
 fiziki-nüvə təhlil üsulları
 məsafədən təhlil üsulları

264 Aktivasiya təhlil üsulları hansı vasitələrlə yerinə yetirilir?

- alətlərlə
 kimyəvi və alətlər
 fiziki və kimyəvi
 fiziki
 kimyəvi

265 Kalorimetrik təyinat aparıldığda qatılığı təyin etmək üçün neçə litr nümunə tələb olunur?

- 0.5-0.7
- 1-2
- 0.3-0.5
- 0.1-0.2
- 0.4-0.6

266 Oksidləşmə-bərpaedici reaksiyalarda azad edilən enerjidən istifadə etməklə ilkin məhsulun alınmasına nə deyilir?

- məhsuldarlıq
- xemosintez
- reaksiya
- fotosintez
- imkan

267 Torpaqda çırkləndirici elementlərin təyin olunması neçə üsulla aparılır?

- 10.0
- 8.0
- 7.0
- 13.0
- 14.0

268 Nemotosidlər nəyə deyilir?

- alaqlara qarşı işlənir
- qurdrlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- gəmiricilərə qarşı istifadə olunur
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün
- fitopatogen göbələklərə qarşı

269 Rodentisidlər nəyə deyilir?

- qurdrlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- gəmiricilərə qarşı istifadə olunur
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün
- fitopatogen göbələklərə qarşı
- alaqlara qarşı işlənir

270 Herbisidlər nəyə deyilir?

- zərərli həşəratı məhv etmək üçün
- alaqlara qarşı istifadə olunur
- qurdrlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- gəmiricilərə qarşı
- fitopatogen göbələklərə qarşı işlənir

271 İnsektisidlər nəyə deyilir?

- qurdrlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- fitopatogen göbələklərə qarşı işlənir
- alaqlara qarşı işlənir
- gəmiricilərə qarşı işlənir
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün

272 Bunlardan biri pestisid kateqoriyasına aid deyil:

- nemotosidlər
- herbesidlər

- fitopatogenesidlər
- insektisidlər
- funqisidlər

273 Pestisidlər neçə kateqoriyaya bölünür?

- 2.0
- 5.0
- 6.0
- 4.0
- 3.0

274 Allogen suksesiya bir qayda olaraq necə gedən proseslərlə müşahidə edilir

- artıq
- tərs
- düz
- köməkçi
- əlavə

275 Müasir tipli nüvə reaktorları neçə halda qəza yaradır?

- 5.0
- 3.0
- 2.0
- 4.0
- 6.0

276 Torpaqda çirkəndiricilərin təyin olunması üsullarından biri yalnızdır:

- kimyəvi
- fiziki spektral
- kimyəvi spektral
- emission spektral
- atom absorbsion

277 Obyektin öz vəziyyətini saxlaması, təsirə müqavimət göstərmək qabiliyyəti nə adlanır

- artıq
- rezistiv
- yaranma
- köməkçi
- əlavə

278 Ekoloji auditorun hüquqlarına aid deyil?

- bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq auditin forma və metodlarının sərbəst müəyyənləşdirmək.
- sıfarişçi lazım olan sənədləri təqdim etmədikdə yoxlamadan intina etmək.
- ekoloji audit aparılmasına başqa auditorları cəlb etmək.
- ekoloji audit aparılan obyektlərin ekoloji və maliyyə fəaliyyəti ilə bağlı sənədlərlə tanış olmaq.
- mühasibat uçotunun təşkilində kömək göstərmək.

279 Ekoloji auditorun vəzifələrinə daxil deyil?

- müəssisədə vəziyyətin təhlili.
- nəzarət obyekti üçün informasiya modelinin seçilməsi.
- audit keçirən müəssisə və regionda istifadə olunan təhlükəli predmetlərdən istifadənin azaldılması.
- ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələrin verilməsi.
- dəyən zərərin aradan qaldırılması üzrə təkliflərin hazırlanması.

280 Aşağıdakılardan hansı ekoloji audit mərhələsinə aid deyil?

- ekoloji auditin aparılmasının vaxtının və xərcinin müəyyən olunması.
- audit aparan qurun formallaşması.
- sifarişçi ilə müqavilə bağlanması.
- istehsal sahələrinin təşkil olunması.
- ekoloji audit programının məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması.

281 Ekoloji audit neçə mərhələdə aparılır?

- 4.0
- 5.0
- 2.0
- 3.0
- 6.0

282 Aşağıdakılardan hansı auditorun vəzifəsinə aid deyil?

- auditin aparılmasında mövcud qanunveriliyin tələblərinə riayət etmək.
- sənədlərin qorunub saxlanması.
- məlumatların məxvi saxlanması.
- auditor yoxlamasını və məsləhət xidmətlərini keyfiyyətlə həyata keçirmək.
- Təbiəti mühafizə tədbir və proqramları üçün maliyyə resurslarını səfərbər etmək.

283 Aşağıdakılardan hansı düzgün cavabdır?

- ekoloji auditor ekoloji prosesi idarə edən şəxsdir.
- ekoloji auditor mövcud qanunvericiliyə əsasən ekoloji auditor fəaliyyəti göstərmək hüququna malik olan hüquqi və ya fiziki şəxsdir.
- ekoloji auditor ekoloji sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxsdir.
- ekoloji auditor ekoloji monitorinq həyata keçirən hüquqi şəxsdir.
- ekoloji auditor ekoloji bazarı tənzimləyən şəxsdir.

284 Aşağıdakılardan hansı ekoloji audit sisteminin funksiyalarına daxil deyil?

- nəzərdə tutulan fəaliyyəti həyata keçirmək barədə son qərarın qəbulu.
- ekoloji auditor fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən fiziki və hüquqi şəxlərə lisenziyaların verilməsi.
- ekoloji auditor xidmətinin keçirilməsinin keyfiyyətinə nəzarət.
- ekoloji auditor kadrlarının hazırlanması, onların peşə və ixtisas səviyyələrinin artırılması.
- ekoloji auditin aparılmasında qanunvericiliyə əmlə olunmasını təmin etmək.

285 Aşağıdakı cavablardan hansı ekoloji auditin predmetinə aid deyil?

- təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
- təbiəti mühafizənin məqsəd və vəzifələrinin müəyyən edilməsi.
- ekoinqitisi, ekohüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühitin mühafizə qanunvericiliyinin gözlənilməsi.
- təbii resurslardan səmərəli istifadə olunması.
- ekoloji siyasətin hazırlanması.

286 Ekoloji audit ilk dəfə hansı ölkədə tətbiq olunmağa başlamışdır?

- ABŞ
- Almaniya
- Fransa
- Yaponiya
- Rusiya

287 Ekoloji audit nədir?

- təbii resurslardan istifadə və bərpası üzrə hesabatların düzgün tərtib edilməsi və daxil olmaqla təbiətdən istifadəsi tərəfindən ekoloji tələblərin ətraf mühitin mühafizəsi normalarının və qaydalarının gözlənilməsi məqsədilə onların təsərrüfat və digər fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.
- təbiətdən istifadəyə görə ödənişlərin yerinə yetirilməsinin yoxlanılmasıdır.
- çirkənməyə görə ödənişlərin icrasının yoxlanılmasıdır
- antropogen təsir dərəcəsinin yoxlanılmasıdır.
- təbiətdən istifadəçilərin maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.

288 Sel, Vulkan, Zəlzələ, quraqlıq, torpağın eroziyası və s. hansı monitorinq sisteminə aid edilir?

- Fiziki monitorinq
- lokal monitorinq
- bioloji monitorinq
- məsafə monitorinqi
- kimyəvi monitorinq

289 Baza monitorinq sistemi zamanı nələr nəzərə alınır?

- regional antropogen təsirlər
- urbanizasiya səviyyəsi
- çirkənmə dərəcəsi
- kimyəvi tullantılar
- fiziki təsir amilləri

290 Monitorinq nələri öyrənir?

- maliyyə və vergi vəsaitləri
- potensial ehtiyatları
- iqlim göstəriciləri
- əhalinin yerdəyişməsini
- ətraf mühitin hərtərəfli analizi

291 Sığorta müqaviləsi imzalanarkən hansı halda güzəşt nəzərdə tutulur?

- 3 ay müddətinə imzalandıqda.
- 1,5 il müddətinə imzalandıqda.
- 2 il və daha çox müddətə imzalandıqda
- müqavilə 1 illiyə imzalandıqda.
- yarım il müddətinə imzalandıqda.

292 Sığorta müqaviləsinin tərkibinə daxil deyil:

- müəssisənin ünvanı, adı, ekoloji riskin xarakteri, illik dövriyyənin həcmi (manat)
- müəssisənin fəaliyyətinin ekoloji aspektlərinə münasibətdə müsbət beynəlxalq röyin formalasdırılması.
- ətraftəbii mühit haqqında məlumatlar, havaya, suya, torpağa atılan tullantılar haqqında məlumat, tullantıların risk dərəcəsi və onların qarşısının alınma tədbirləri.
- istehsal prosesinin xarakteri haqqında məlumatlar, xammal, materialların və istehsal olunan məhsulun növləri.
- müəssisənin istehsal fəaliyyəti haqqında məlumatlar.

293 Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığortanın geniş tətbiqini ləngidən səbəblərdən deyil?

- sığorta hal və hadisələrinin ehtimalının yüksək olması.
- ekoloji programm və layihələrə killü miqdarda maliyyə vəsaitinin ayrılması.
- hərtərəfli normativ-hüquqi bazanın olmaması.
- müəssisələrin çətin iqtisadi vəziyyəti.
- ekoloji çirkələrə görə tarif dərəcələrinin olmaması.

294 Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığorta tarifinin həcmindən daxil deyildir?

- sığortaçının normativ gəliri.

- normadan artıq təbiətdən istifadəyə və çirkəndirməyə görə köçürmələr.
- sığorta təminatının ödənilməsi üçün ehtiyat fonda köçürmələr;
- sığorta hadisələrinin xəbərdarlıq və qarşısının alınmasının maliyyələşdirilməsi fonduna köçürmələr.
- sığorta təşkilatının məsrəflərinin ödənilməsi.

295 Sığorta ödənişləri necə hesablanır?

- müəssisənin illik dövriyyəsinin tarif əmsalına bölünməsi yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin tarif əmsalına vurulması yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin istehsal xərclərinə bölünməsi yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin illik mənfəətə bölünməsi yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin illik mənfəətə vurulması yolu ilə.

296 Aşağıdakılardan hansı sığorta hadisəsinə aid deyil?

- əmlakın korlanması və məhv olunması üzündən dəyən zərərin kompensasiyası.
- müəssisə işçilərinin əmək haqqlarının ödənilməsi ilə əlaqədar olan məsrəflər.
- ilkin təhqiqatlar və məhkəmə prosesləri ilə əlaqədar məsrəflər.
- çirklənmiş ərazinin təmizlənməsi və oranın abadlaşdırılması üçün məsrəflər.
- ətraf mühitdə həyat şəraitinin pisləşməsi ilə əlaqədar dəyən ziyan.

297 Aşağıdakı cavablardan hansı sığorta obyektinin mahiyyətini ifadə edir?

- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə ödənişin həcmidir.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə dəymış ziyanın həcmidir.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə ödənişin dağılmış obyektlərin sayıdır.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə məsuliyyət riskinin həcmidir.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş sığorta haqqıdır.

298 Sığorta halı nədir?

- qəza nəticəsində atılan zərərlərin sənaye müəssisələrinə vurduğu ziyanın həcmi.
- qəza nəticəsində atılan zərərlərin təbii mühitə vurduğu iqtisadi-sosial ziyanın baş verdiyi proses.
- qəza nəticəsində atılan zərərlərin təbii mühitə vurduğu iqtisadi-sosial ziyanın həcmi.
- qəza nəticəsində atılan zərərlərin həcmi.
- qəza nəticəsində atılan zərərlərin əhaliyə vurduğu ziyanın həcmi.

299 Ekoloji risk dedikdə nəzərdə tutulur:

- sığorta hadisəsinin və itkisinin təkrarlanması ehtimalı
- sığorta hadisəsinin və itkisinin yarandığı hal.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin yaranma ehtimalı.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin yaranma vaxtı.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin baş verdiyi məkan.

300 Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığortanın əsas prinsiplərindən hesab edilmir?

- yaradılmış maliyyə vəsaitindən təbiəti mühafizə tədbirlərinin həyata keçirilməsində maksimum istifadəsi.
- sığorta edənin sığorta ödənişinin həcminin artırılmasına maraqları.
- 3-cü tərəfə dəyən zərərin maksimum ödənilməsi.
- sığorta olunan tərəfin də iqtisadi maraqlarının qorunması.
- sığortaçının sığorta ödənişinin minimumlaşmasında maraqları.

301 Aşağıdakılardan hansı kompleks ekoloji monitorinqin vəzifələrinə daxildir?

- yaranmış neqativ halların ləğv və ya təsirinin azaldılması üçün tədbirlər hazırlamaq.
- qarşılıqlı tərəflərin qaneedici qərarlar qəbul etməyə yönəlmiş məsləhətləşmələri.
- ekoloji sistemin və insanların məskunlaşma sahələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.
- göstərilən sahələrdə baş vermiş dəyişikliklərin səbəbinin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi.

- ekoloji və yaşayış sahələrinin müayinəsinin keçirilməsi.

302 Aşağıdakı cavablardan hansının kompleks ekoloji monitorinqə aidiyəti yoxdur?

- nəzarət obyektinin vəziyyətinin dəyişməsinin proqnozlaşdırılması.
 istehlak normativ və məhdudiyyətləri.
 ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
 nəzarət obyektinin seçilməsi.
 ölçmə işlərinin plpnlaşdırılması.

303 Ekobiokimyəvi monitorinq dedikdə başa düşülür:

- ətraf mühitin fiziki və kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
 ətraf mühitin kimyəvi və bioloji vəziyyətinə nəzarət.
 ətraf mühitin bioloji vəziyyətinə nəzarət.
 ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
 ətraf mühitin kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.

304 Məsafə monitorinqi nədir?

- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla litosferdə aparılan monitorinq.
 radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla aparılan monitorinq.
 radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş üçən aparatlarla kosmosda və istənilən sahədə aparılan monitorinq.
 radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla atmosferdə aparılan monitorinq.
 xüsusi cihazlarla torpaq örtüyündə aparılan monitorinq.

305 Aşağıdakı cavablardan hansı düzgündür?

- bioloji monitorinq heyvanlar aləmində aparılan monitorinqidir.
 bioloji monitorinq bioindikatorlar vasitəsilə aparılan monitorinqidir.
 bioloji monitorinq biosferdə aparılan monitorinqidir.
 bioloji monitorinq bitki aləmində aparılan monitorinqidir.
 bioloji monitorinq dünya okeanında gedən bioloji prosesləri əhatə edən monitorinqidir.

306 Fiziki monitorinq dedikdə başa düşülür:

- litosferdə gedən proseslərə nəzarət.
 ətraf mühitə təsir edən fiziki proseslərə nəzarət.
 ətraf mühitə təsir edən müxtəlif kimyəvi proseslərə nəzarət.
 ətraf mühitdə gedən biolji proseslərə nəzarət.
 insan organizmində gedən proseslərə nəzarət.

307 İmpakt monitorinq sistemi nədir?

- regional və lokal antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitorinqi.
 regional antropogen təsirlərə məruz qalan zonaların monitorinqi.
 lokal antropogen təsirlərə məruz qalmayan zonaların monitorinqi.
 Lokal antropogen təsirlərə məruz qalan təhlükəsiz zonaların monitorinqi.
 Antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitorinqi.

308 Aşağıdakı cavablardan hansı doğrudur?

- cavabların hamısı doğrudur.
 kimyəvi çirkənləndiricilərin təsiri ilə məşğul olur.
 təbii çirkənləndirici mənbələrin təsiri ilə məşğul olur.
 lokal monitorinq sistemi konkret antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
 bir neçə antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.

309 Regional monitorinq sistemi nəzarəti həyata keçirir:

- dünyada gedən proseslərə.
- hər hansı bir şəhər daxilində gedən proseslərə.
- inzibati rayon daxilində gedən proseslərə.
- hər hansı bir ölkə daxilində gedən proseslərə.
- hər hansı bir region daxilində gedən proseslərə.

310 Milli monitorinq sistemi dedikdə başa düşülür:

- ölkə miqyasında aparılan monitorinq.
- beynəlxalq miqyasda aparılan monitorinq.
- şəhərdaxilində aparılan monitorinq.
- materikdə aparılan monitorinq.
- bir neçə ölkədə aparılan monitorinq.

311 Baza monitorinq sistemi nədir?

- litosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- regional antropogen təsirlər nəzərə alınmaqla təbiətdə baş verən hallara nəzarət etmək.
- hidrosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- faunada baş verən hallara nəzarət etmək.
- bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.

312 Qlobal monitorinq sistemi nədir?

- dünyada baş verən proseslərə və yer kürəsinin biosferində bütün ekoloji komponentlərə nəzarətlə yanaşı ekstremal vəziyyətlərin yaranacağı barədə xəbərdarlıq etmək.
- cavabların hamısı doğrudur.
- litosfer qatında baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- materiklərin su hövzələrində baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- yer kürəsinin atmosferində baş verən proseslərə nəzarət etmək.

313 Çirkləndirici mənbələrinin monitorinqi dedikdə başa düşülür:

- yerini dəyişməyən, bir nöqtədə yerləşən mənbəyin, hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin və müəyyən bir sahənin bir nöqtədə yerləşən mənbənin.
- yerini dəyişməyən mənbəyin monitorinqi.
- Hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin.
- müəyyən bir sahənin.

314 Aşağıdakı cavablardan hansı düzgün deyil?

- müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri başa düşülür.
- müxtəlif fiziki təsir amilləri başa düşülür.
- monitorinqin təsir amili dedikdə müxtəlif kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri başa düşülür.
- müxtəlif təbii təsir amilləri başa düşülür.
- sənaye müəssisələrinin çirkləndirilməsi başa düşülür.

315 Monitorinqin təsir amili dedikdə başa düşülür:

- təbii təsir amilləri.
- fiziki təsir amilləri.
- müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri.
- müxtəlif çirkləndirici maddələr.
- kimyəvi çirkləndirici maddələr.

316 Monitorinq sistemi siniflərinə ayrılır:

- aparıldığı yerdə görə.
- çirkləndirici mənbələrə görə.

- təsir amilinə görə.
- təsir amilinə, çirkəndirici mənbələrə, miqyasına görə.
- miqyasına görə

317 Monitorinqin obyekti dedikdə aşağıdakılardan hansı nəzərdə tutulur?

- okeanlar və dənizlər.
- atmosfer, yeraltı sular.
- yerüstü sular, okeanlar.
- atmosfer, kriosfera
- atmosfer, yer üstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera.

318 Aşağıdakılar hansı monitorinqin praktiki istiqamətlərinə aid deyil?

- əhalinin miqrasiyasının nizamlanması.
- çirkəndiricilərin təsirindən ətraf mühitdə yaranan biləcək vəziyyətin proqnozu.
- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirkənəmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi

319 Aşağıdakı savablardan hansı düzgün deyil?

- antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.
- təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
- sənayenin inkişafına nəzarət.
- Antropogen amilin təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklərə nəzarət.
- antropogen təsirin qiymətləndirilməsi.

320 Ətraf mühitin monitorinqi nədir?

- demoqrafik proseslərə nəzarət sistemidir.
- uzun müddətli müşahidə sistemi olub, ətraf mühitin hazırlı vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və onun dəyişməsi istiqamətinin proqnozlaşdırılması.
- ətraf mühitin qısa müddətli-müşahidə sistemidir.
- ətraf mühitin hazırlı vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir
- onun dəyişmə istiqamətinin proqnozlaşdırılmasıdır.

321 Məlumatlara görə, neolit inqilabi dövründə yer kürəsində meşələrin ümumi sahəsi nə qədər olmuşdur?

- 48 mlrd ha
- 63 mlrd.ha
- 50 mlrd.ha
- 75 mlrd.ha
- 80 mlrd ha

322 Təbii rekreasiya ərazilərinə nələr aid edilir?

- dəniz,göl sahilləri
- mineral bulaqlar,palçıq vulkanları
- çay sahilləri,çimərliklər, mineral bulaqlar,palçıq vulkanları
- yaşıllıq zonaları,qoruqlar,milli parklar
- meşə örtüyü,müalicəvi palçıq mənbələri

323 Küləyin enerji potensialının neçə faizi texniki istifadəyə tam yararlıdır?

- 0.03
- 1,1%
- 0,8 %
- 1,5%

- 2,3%

324 İl ərzində Yer səthinə nə qədər günəş enerjisi daxil olur

- $1,48 \times 8^1$ kvt.saat
- $1,24 \times 4^{11}$ kvt.saat
- $1,12 \times 3^{10}$ kvt.saat
- 1.56×10^1 kvt.saat
- $1,37 \times 5^{12}$ kvt.saat

325 Dünyada suyun əsas istehlakçısı hansı sahədir?

- meşə təsərrüfatları
- məişət təsərrüfatı
- sənaye sahələri
- kənd təsərrüfatı
- mənzil-kommunal təsərrüfatı

326 Yer kürəsinin ümumi su ehtiyatı neçə mln.kub km-dir?

- 1418 mln kub km
- 1124 mln.kub km.
- 1015 mln.kub km.
- 1386 mln.kub km
- 1271 mln.kub km

327 Su resurslarının cəmi neçə faizi içmək üçün yararlıdır?

- təqribən 5%-i
- təqribən 12%-i
- təqribən 1%-i
- təqribən 3%-i
- təqribən 4%-i

328 Təbii otlaq və çəmənlik sahələrinə görə hansı ölkə üstünlük təşkil edir?

- ÇXR
- ABŞ
- Misir
- Avstraliya
- Hindistan

329 Hansı ölkələr daha çox becərilən torpaq sahələrinə malikdir?

- Fransa,Norveç,Sinqapur,Belçika və s.
- Avstraliya,Türkmənistan,Anqola
- Afrika,Braziliya,Yaponiya,Qatar
- ABŞ,Hindistan,RF,CXR,Kanada və s
- Niderland,Monqolustan,Misir,Əlcəzair

330 Dünya torpaq fondunun ümumi sahəsini göstərin:

- 15,1 mlrd.ha
- 20 mlrd.ha
- 17,1 mlrd.ha
- 14,9 mlrd.ha
- 12,3 mlrd.ha

331 Otlaq və çəmənliklər ümumi torpaq fondunun neçə %-ni təşkil edir?

- 0.22
- 0.15
- 0.1
- 0.24
- 0.18

332 Becərilən torpaq sahələri ümumi torpaq fondunun neçə %-ni təşkil edir?

- 0.1
- 0.08
- 0.07
- 0.11
- 0.09

333 Birbaşa istifadə oluna bilən alternativ enerji mənbələri hansılardır?

- qaz
- uran
- dağ süxurlarının daxili istiliyi
- yeraltı isti su və ya buخار-su qarışığı
- neft

334 Faydalı qazıntıların istismarı və emalı zamanı ətrafa milyonlarla ton bərk tullantı atılmasına baxmayaraq, onların yalnız neçə %-i istifadə olunur?

- 14-16%
- 4-5%
- 10-12%
- 18-20%
- 7-8%

335 Tullantı suları nəyə deyilir?

- qaynar sular, buخار və ya buخار-su qarışığı
- müxtəlif boru birləşmələrindən, siyirtmə və kipgəclərdən sızan su
- yer üzərinə neftin təbii olaraq öz-özünə axması nəticəsində yığılan maye
- gil, yağılı maddələr, kimyəvi reagentlər, qazılmış süxurlar ilə çirkənmiş sular.
- yeraltı təbii istilik mənbələri

336 Dəniz və okeanların dibindən hər il neçə mln. ton neft çıxarılır?

- 300 mln.ton
- 400 mln.ton
- 200 mln.ton
- 700 mln.ton
- 150 mln.ton

337 Dünyanın nəhəng qaz hövzələrində ümumi ehtiyatın neçə faizi cəmlənmişdir?

- 85 faiz
- 80 faiz
- 60 faiz
- 70 faiz
- 90 faiz

338 Kömür ehtiyatının neçə %-dən çoxu şimal yarımkürəsində cəmlənmişdir?

- 85%-dən çox
- 70%-dən çox

- 50%-dən çox
- 90%-dən çox
- 35%-dən çox

339 Dünyanın geoloji kömür ehtiyatı nə qədərdir?

- 5,2 trln t – 7 trln. t
- 17,2 trln t – 22 trln. t
- 10 trln t – 17 trln. t
- 14,8 trln t – 30 trln. t
- 8 trln t -10 trln. t

340 Dünya kömür ehtiyatı və istifadəsi neçənci ildən öyrənilib?

- 1932.0
- 1910.0
- 1900.0
- 1924.0
- 1914.0

341 Yanacaq faydalı qazıntılar əsasən hansı sahələrdə cəmlənmişlər?

- şimal yarımkürəsində
- geosinklinal-orogen qurşaqlarda
- platformaların qədim kristallik qalxanlarında
- qədim platformların kənar və daxili əyilmələri sahələrində
- müxtəlif tektonik zonalarda

342 Mineral reursların istehlakı hər il neçə % artır?

- 0.04
- 0.02
- 0.01
- 0.05
- 0.03

343 Mədən sənayesi nəyə deyilir?

- coğrafi təbəqənin az və ya çox dərəcədə çirkənmiş sferaları.
- geotermik enerjinin ziif konsentrasiyası
- geoloji qanunauyğunluğa tabe olan faydalı qazıntılar
- faydalı yataqlarının kəşfi, onların çıxarılması və zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələri
- yerin təkindən çıxarılan mənbələr

344 Sənaye kondisiyası dedikdə nə başa düşürsünüz?

- yeni yataqların mənisənilməsi, ümumi geoloji ehtiyatların kəşf olunub istehsal astanasında dayanması, istehsalın mürəkkəbliyi.
- xammal bazasının ölkə üzrə ehtiyatı
- sənayenin mineral xammala olan tələbatı
- mineral xammalın minimal ehtiyatı, faydalı və zərərli komponentlərin istismara xələl gətriməyən miqdarı
- kəşfiyyat zamanı faydalı qazıntı yataqlarının sənaye əhəmiyyətli qrupları

345 Faydalı qazıntı yatağı nəyə deyilir?

- istifadədə olan torpaqların aqro-texniki üsullarla becərilmiş sahələri.
- antropogen təsir ilə əlaqədar olaarq ətraf mühitin çirkənmiş sahələri
- filizlərin zənginləşdirilməsində istifadəsində iştirak edən zərərli komponentlər
- yer təbəqəsinin müxtəlif hissələrində təbii halda toplanmış faydalı qazıntılar

- rütubət tutumundan asılı olmayaraq torpağın dərin şumlanmış hissələri

346 Boş səxur nəyə deyilir?

- çoxillik əkmə sahələrindən yuyulan torpaqlar
- hələlik antropogen təsirə az məruz qalan sahələr
- əvəz edilən və əvəzi olmayan sərvətlər
- faydalı qazıntıni örtən və onun daxilində qat və damar şəklində olan sahələr.
- müalicəvi palçıq mənbələri

347 Faydalı qazıntı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təbii-texniki şəraitin, hidroloji rejimin və tektonik rejimin pozulması
- təbii şəraitdə əmələ gələn mineral və səxurlar (cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən)
- otlaq və çəmənliklər, meşə və kolluqlar əkin sahələri.
- tədrici landşaft dəyişiklikləri (seysmik aktivləşmə və s.)
- ətraf mühitdə baş verən dəyişmələr (torpaq və bitki deqradasiyası)

348 Hazırda dünyada içməli su ehtiyatı nə qədərdir?

- 8000 m³
- 15.000 m³
- 10.000 m³
- 20.000 m³
- 25.000 m³

349 Hal-hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- 200; 280
- 100; 150
- 80; 100
- 250; 200
- 150; 250

350 Okean sularında neçə mlrd. ton biokütlə vardır?

- 50 mlrd t
- 20 mlrd t
- 10 mlrd t
- 30 mlrd t
- 40 mlrd t

351 Müxtəlif məqsədli istifadə olunan ehtiyatalarda rəqabət xassəli hansı sahələri (sahəni) göstərmək olar?

- doğru cavab yoxdur
- geoloji-kəşfiyyat sahələrini
- kommunal-təsərrüfat sahəsini
- əkin sahələrini
- ixtisaslaşdırılmış sahələr

352 Təbii ehtiyatlar istifadə formasına görə neçə qrupa ayrılır?

- 6.0
- 4.0
- 3.0
- 2.0
- 5.0

353 Təbii ehtiyatların maddi tərkibi nədən asılıdır?

- təbii komplekslərin daxili və ərazi əlaqələrindən
- təbii ehtiyatlardan istifadənin iqtisadi səmərəsindən
- təbii varlığın istifadəsinin texniki imkanından
- məhsuldar qüvvələrin inkişaf səviyyəsindən və cəmiyyətin təbiət haqqında elmi biliyindən
- təbii ehtiyatların xassələrinin öyrənilmə səviyyəsindən

354 Təbii ehtiyatlar anlayışının məzmunu, əhəmiyyəti və təsnifatı haqqında hansı alımların xüsusi tədqiqatları vardır?

- Reymers N.F., Zudin E.Q., Serov Q.P.
- Aslanov N.Q., Bayramov Y.M.
- Brodskiy A.K., Boqolyubova C.A.
- Qerasimov İ.P., Sauşkin Y.T., Mints A.M.
- Runov T.Q., Boekova İ.N., Nefedoza T.Q.

355 Torpağın bərpası üçün təxminən neçə illər lazımdır?

- 2000-4000 il
- 50-80 il
- 5-10 il
- 300-1000
- 150-500 il

356 Potensial sərvətlər dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təkrar emaldan keçən resurslardır
- çoxməqsədli istifadə xarakterinə malik ehtiyatlardır
- tərkibi mürəkkəb olmayan, eyni tərkibli sərvətlərdir
- hazırda istifadə olunmayan yaxud cüzi miqdarda istifadə olunan sərvətlərdir.
- cəmiyyətin müəyyən inkişaf mərhələsində insanı əmək və istehsal prosesinə cəlb edən sərvətlərdir

357 İqtisadi resurs nəyə deyilir?

- təbii ehtiyatlardan və enerjidən səmərəli istifadədir
- məhsulun və enerjinin istehsal üsuludur
- ətraf mühitin keyfiyyət normatividir
- istehsalda bir neçə dəfə şəklini dəyişmiş xammaldır
- tullantılarının əmələ gəlməsinin texniki azaldılmasıdır

358 Təbii resursların renta metodu necə aparılır?

- təbii resursların istifadə olunma xüsusiyyətlərinə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların istifadəsinə görə xərclər və onların istifadəsindən alınan xeyirə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların istifadəsinə çəkilən xərclərə görə aparılır
- ayrıca təbii resurslardan alınan effektə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vəsaitə görə aparılır

359 Təbii resursların iqtisadi qiymətləndirilməsi dedikdə nə başa düşürsünüz?

- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsində xidmət edən təbii elementlərdir
- təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vaxt
- bəşəriyyətin sosial-iqtisadi inkişafıdır
- təbii resursların müxtəlif növlərinə olan tələbatdır
- təbii resursların qiymətli və xeyirli istehlak xüsusiyyətlərinin pulla ifadəsidir

360 Müasir dövrdə təbii şəraitin sürətlə dəyişməsinin qarşısını almaq üçün nə etmək lazımdır?

- təbii ehtiyatları təsərrüfata yararlıq cəhətdən qiymətləndirmək lazımdır

- təbii resursların istifadəsinə görə xərclər və onların istifadəsindən alınan effektə görə qiymətləndirilmə aparılmalıdır.
- nəqliyyat şəraiti, ətraf mühitin mühafizəsi imkanları, xeyirli istehlak xüsusiyyətləri və s. nəzərə alınmalıdır
- təbii ehtiyatların cəmlənməsi, keyfiyyət tərkibi, məhsul hasilatına çəkilən xərclər və s. hesablanmalıdır
- təbii şərait imkanlarını elmi cəhətcə əsaslandırmaq və təbii müvazinəti gözləmək lazımdır

361 İnsanların yaşaması və həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdən biri deyil?

- mövcud olan təbii resursların mənimsənilməsi və təkrar istifadəsi
- su itkisini azaltmaq və sulardan səmərəli istifadəyə keçmək
- torpaqlardan səmərəli istifadə və onların təkrar istehsal dövriyyəsinə qaytarılması
- doğru cavab yoxdur
- respublikada məhv olmaqdə olan bitki və heyvan növlərinin qorunması və artırılması

362 Dəniz suyunun başlıca resurslarından biri hansı ehtiyatdır?

- uran
- kükürd
- maqnezium
- xörək duzu
- brom

363 Şimal meşə qurşağının ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- ÇXR,Yaponiya,Vyetnam
- Əlcəzair,Hindistan,Venesuela
- Afrika,Nepal,Haiti
- RF,Kanada,ABŞ
- Fransa,İtaliya,Niderland

364 Səhralar dünyanın neçə mln. kv.km. sahəsini tutur?

- 7mln.kv.km
- 5mln.kv.km
- 4 mln.kv.km.
- 8 mln.kv.km
- 6 mln.kv.km

365 MDB ölkələri içərisində uran istehsalı və ixracına görə hansı dövlət fərqlənir?

- Türkmenistan
- Belorus
- Ukrayna
- RF (Rusiya)
- Azərbaycan

366 Uranın potensial ehtiyatı dünya üzrə nə qədərdir?

- 12mln.t
- 6 mln.t
- 4 mln.t
- 10mln.t
- 8mln.t

367 Nəhəng neft hövzələrinin hər birində neft ehtiyatı nə qədərdir?

- 450 mln. ton
- 80 mln. ton
- 50 mln. ton

- 500 mln. ton
- 100 mln. ton

368 Geoloq alımların hesablamalarına görə, neft-qaz yataqları dünyanın neçə mln.kv.km-ni tutur?

- 83mln.kv.km
- 50 mln.kv.km.
- 40 mln kv.km.
- 77mln.kv.km
- 62mln.kv.km

369 Dünya ölkələri arasında daha çox kömür ehtiyatına malikdir?

- Avstraliya, Yaponiya, İsləndiya
- CAR, Niger, Braziliya
- Cənubi Koliforniya Meksika və İran körfəzi ölkələri
- MDB ölkələri, ABŞ, ÇXR
- Kanada, Namibiya

370 Təbii şərait dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təbii resurslar bolluğu, əhalinin əmək vərdişi, dənir dalğalarının enerjisi və s.
- günəş, geotermal, külək və s. enerjisi
- xammal və enerji bazası, təbii komponentlər
- coğrafi mövqə, iqlim, daxili sular, relyef vəs.
- aqroiqlim, rekreasiya, istifadə olunan potensial resurslar

371 Təbii resurslar nəyə deyilir?

- cəmiyyətlə təbiəti əlaqələndirən amillərdir
- qeyri-maddi istehsal sahələrində zəruri olan komponentlərdir
- ətraf mühitin xassələrinin məcmusudur
- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsi üçün istifadə olunan təbii elementlərdir
- insanın həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdir

372 Dünya okeanının bioloji resursları bəşəriyyətin heyvan zülalına olan tələbatının neçə %-ni ödəyir?

- 0.25
- 0.1
- 0.08
- 0.2
- 0.15

373 Bioloji ehtiyatlar baxımından dünyada nə qədər bitki;agac və kol növləri məlumdur?

- 500 mindən çox;30 mindən artıq
- 300 mindən çox;25 mindən artıq
- 200 mindən çox;20 mindən artıq
- 100 mindən çox;10 mindən artıq
- 400 mindən çox;28 mindən artıq

374 Təbii resursların iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- ətraf mühitə təsiri, potensial problemlərin üzə çıxarılması, keyfiyyət amili və s.
- hasilatın, emalın dəyəri, kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi və s.
- tənzimləmə mexanizmi, iqtisadi-ekoloji səmərəliliyi, ekstensiv inkişaf və s.
- istehsal, istehlak, texnologiya, insanların sosial-iqtisadi inkişaf səviyyələri və s.
- cəmiyyətin iqtisadi, sosial-ekoloji maraqları, texnologiya layihələrin hazırlanması, ekologiyalaşdırılmış iqtisadiyyat və s.

375 Dünya okeanının təbii ehtiyatları neçə mlrd əhalini qida ilə təmin edə bilər?

- 40-60 mlrd
- 15-20 mlrd
- 10 mlrd
- 30-50 mlrd
- 25-40 mlrd

376 Okean suları biokütləsinin neçə mlrd t-u balıqlar və iri dəniz heyvanlarıdır?

- 5 mlrd t
- 3 mlrd t
- 1,5 mlrd t
- 2 mlrd t
- 4 mlrd t

377 Mintsə görə maddi istehsal ehtiyatlarına nələr aiddir?

- atom enerjisi və planetar enerji mənbələri.
- idman, istirahət, müalicə və s. istifadə olunan ehtiyatlar
- əhalinin həyat vasitələri kimi istifadə etdiyi ehtiyatlar
- sənaye və kənd təsərrüfatında istifadə olunan ehtiyatlar
- bitki və fauna ehtiyatları

378 Ətraf mühitin keyfiyyətinin tənzimlənməsi dedikdə nə başa düşülür?

- biosferdə mümkün olan dəyişikliklərin səbəbləri və zərərli təsirlərin mənbələri
- insanın ətraf mühitə mənfi təsirlərinin azaldılması üçün hansı təsirlərin müsbət nəticə verdiyini
- biosfer üçün ekoloji rezervlər
- insanın çoxtərəfli marağını nəzərə alan optimal vəziyyətə nail olmaq
- ətraf mühit üçün xoşagəlməz təsirlərdir

379 Hazırda atom reaktorlarının neçə tipi mövcuddur?

- 7.0
- 5.0
- 4.0
- 3.0
- 6.0

380 Atom müəssisələrində ən təhlükəli qəza hansı hesab edilir?

- V dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- III dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- II dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- I dərəcəli soyutma dövrünün pozulması
- IV dərəcəli soyutma dövrünün pozulması

381 Müasir tipli nüvə reaktorları neçə halda qəza yaradır?

- 6.0
- 4.0
- 3.0
- 2.0
- 5.0

382 Dünyada şəhərlərin inkişafında hansı proses daha sürətlə inkişaf edir?

- nəhəng şəhərlər

- küçük şəhərlər
- aqlomerasiyalar
- meqalopolislər
- iri şəhərlər

383 2011-ci ildə dünyada şəhər əhalisi nə qədər olmuşdur?

- 48,6%
- 49,5%
- 51,0%
- 47,2%
- 52,5%

384 Urbanizasiya prosesi ilə demoqrafik artım arasında mütənasiblik necədir?

- Əhalinin mütləq artımı zəifdir
- demoqrafik artım yüksəkdir
- urbanizasiya nisbətən zəifdir
- urbanizasiya sürətlə inkişaf edir
- Əhalinin təbii artımı

385 Əhalinin şəhərlərdə məskunlaşması nə adlanır?

- yalançı urbanizasiya
- miqrasiya
- aqlomerasiya
- urbanizasiya
- meqapolis

386 Əhali artımının yaratdığı problemlərə aid deyil:

- ekoloji
- xammal
- ərzaq
- təhsil
- enerji

387 Əhalinin sayının artıb azalması hansı siyasətdə tənzimlənir?

- ölkənin əhaliyə münasibəti ilə
- əhalinin elmi səviyyəsi ilə
- dövlətin iqtisadi siyasəti ilə
- dövlətin demoqrafik siyasəti ilə
- demoqrafik partlayışda

388 Ətraf mühit,təbii şərait və sosial mühit, keyfiyyət kriteriyaları nəyi müəyyən edir?

- kəmiyyət göstəricilərini
- insan sağlamlığını
- mühitin təmizliyini
- sosial vəziyyəti
- keyfiyyət göstəricilərini

389 Dünyada olduqca yoxsul yaşayan əhalinin təqribi sayı nə qədərdir?

- 2 milyard nəfər
- 100 milyon nəfər
- 500 milyon nəfər
- 200 milyon nəfər

- 1 milyardan çox

390 Dünyada əhalinin sağlamlıq problemini yaradan səbəblərdən biridir:

- qidanın çatışmamazlığı
- həkim personalının olmaması
- İEÖ ilə İEOÖ səviyyəsindəki uyğunsuzluq
- iqtisadi inkişafın zəifliyi
- çətin müalicə olunan xəstəliklərin artması

391 XXI əsrin I yarısında İ.İ.Meçnikovun hansı nəzəriyyəsi meydana gəldi ?

- əhali nəzəriyyəsi
- immunitet nəzəriyyəsi
- əhali-səhiyyə nəzəriyyəsi
- sağlamlıq nəzəriyyəsi
- sosioloji tədqiqatlar

392 Əhalinin sağlamlıq problemi hansı mahiyyətə malikdir?

- ətraf mühitin çirkənməsidir
- qlobal xarakterlidir
- adi problemlər sırasındadır
- dövlət siyasetidir
- elmi araşdırmadır

393 Əhalinin ərzaq probleminin həlli hansı tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir?

- ərzağın çoxsahəli olması
- aqrar sektorun davamlı inkişafı
- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyi
- kooperativləşmə prosesinin mövcudluğu
- sənaye məhsulu istehsalının inkişafı

394 Şəhərlərdə ekoloji təhlükəsizliyin təminatı və ətraf aləmin mühafizəsinin təşkili üçün respublikanın regional siyasətinə daxildir:

- yeni hövzələrin mənimsənilməsi
- təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə
- cərimələrin ödənilməsi
- ekspertiza işinin təşkili
- qazma işlərinin aparılması

395 Şəhər mühitini çirkəndirən mənbələrdən biridir:

- yaşıllıqlar
- səs-küy
- metropolitenlər
- teleqraf xətləri
- yaşayış massivləri

396 Zəhərli maddələrin atmosferə atılmasının səbəblərindən biridir:

- kənd təsərrüfatının intensivləşməsi
- sənaye məhsullarının təkrar emalı
- mineral kübrələrdən istifadə
- ekoloji cəhətdən təhlükəli texnologiyadan istifadə
- əkin sahələrinin azaldılması

397 Smoqların hansı mənfi təsiri vardır?

- kooperativləşmə prosesini ləngidir
- ultrabənövşəyi şüaların yer səthinə düşməsinə mane olur
- zəhərli maddələrin atmosferə düşməsinə mane olur
- iqlim dəyişmələri yaradır
- təbii şərait və sərvətlərin yerləşməsinə təsir edir

398 Fotokimyəvi prosesin getməsi üçün əsas kimyəvi komponent hansıdır?

- dəm qazı
- nitrat turşusu
- azot 2-oksid
- karbon 4-oksid
- sulfat turşusu

399 Alyaska smoqunun yaranma səbəbi nədir?

- atmosferdə müxtəlif qazların qarışığından
- havanın mənfi temperaturu ilə günəş radiasiyasının təsirindən
- sənaye müəssisələrinin qəzaya uğramasından
- ətraf mühitə antropogen təsirlərdən
- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyindən

400 London smoqu hansı prosesdən yaranır?

- ölkələrin qarşılıqlı ineqrasiyasından
- toz hissəcikləri ilə kimyəvi inqredientlərin qarışığından
- atmosferdə müxtəlif maddələrin qarışığından
- insan fəaliyyətindən
- elmi-texniki tərəqqinin naaliyyətlərindən

401 Tikinti zonaları növlərinə aid deyil:

- istehsalat zonası
- yaşayış zonası
- əhalinin yerləşmə zonası
- xüsusi təyinat zonaları
- ictimai fəaliyyət zonası

402 Şəhər tikintilərinin aparılması zamanı məhdudlaşdırılan sahələrə aid deyil:

- mürəkkəb təbii iqlim şəraiti sahələri
- xüsusi təbii qoruq sahələri
- mədəni abidələr, şəhərətrafi qoruq zonaları
- əhalinin yaşayış yerləri
- ekoloji təhlükəli zonalar

403 Şəhərsalma fəaliyyəti nöyin əsasında təşkil olunur?

- təbii şəraitə uyğun
- istehsalın həcmində görə
- əhalinin sayına uyğun
- mövcud qanunvericilik əsasında
- şəhərin yerləşdiyi ərazi əsasında

404 Ekoloji siyasətin prioritet istiqamətlərindən biridir:

- biri deyil

- yeni texnologiyaların mənimsənilməsi
- əhalinin işlə təmin olunması
- sağlam ekoloji mühitin yaranması
- ETT nəaliyyətlərinə yiyələnmək

405 Urbanizasiya səviyyəsi aşağı olan regionlardan şəhər əhalisi 20%-dən az olanları harada yerləşir?

- Cənub-Şərqi Asiyada
- Latin Amerikasında
- Asiyada
- Afrikada
- Avropada

406 Mühəndis ekoloji monitorinqin funksional tərkibinə daxil olan müstəqil hissələrdən hansı doğrudur?

- hidrosferin monitorinqi
- zooloji monitorinq
- torpağın bioloji monitorinqi
- ekoloji monitorinq
- antropoloji monitorinq

407 Mühəndis ekoloji monitorinqin funksional tərkibi neçə müstəqil hissədən ibarətdir?

- 5.0
- 3.0
- 4.0
- 2.0
- 6.0

408 Mühəndis ekoloji monitoring elminin əsaslandığı elmlərin göstərildiyi variantlardan biri səhvdir:

- Biologiya
- Hidrogeologiya
- fiziki və konstruktiv Coğrafiya
- Toponomika
- Meteorologiya

409 Ətraf mühitdə baş verən dəyişikliklər üzərində aparılan monitorinq formalarından biri yalnızdır:

- nöqtəvi
- regional
- qlobal
- ekoloji
- lokal

410 Ekoloji nəzarət və onunla bağlı ölçüləri səciyyələndirən anlayışlardan biri səhvdir:

- “doğruluq”
- “tam”
- “dəqiq və qeyri-dəqiq”
- “effektivlik”
- “informativlik”

411 Ətraf mühiti xarakterizə edən parametrləri təyin etmək və qiymətləndirmək üçün aparılan ölçülər haqqında elm hansıdır?

- Meteorologiya
- Geologiya
- Ekologiya

- Ekonometriya
- Coğrafiya

412 Ekoloji normaları təyin etdikdə əsas kriteriyaların funksiyasından biri hansıdır?

- təsirin qiymətləndirilməsi
- təsirin effektivliyi
- təsirin optimallığı
- təsirin xeyiri və zərəri
- təsirin məqsədyönlülüyü

413 Mühəndis ekoloji monitorinqin funksional tərkibinə daxil olan müstəqil hissələrdən hansı doğrudur?

- günəşin monitorinqi
- antropoloji monitorinq
- ionosferin monitorinqi
- geotexniki monitorinq
- botanik monitorinq

414 Monitorinq fəaliyyəti hansı əsas istiqaməti əhatə edir?

- kritik texnogen təsirlərin qiymətləndirilməsi
- təbii mühitin faktiki vəziyyətinin qiymətləndirilməsi
- müşahidələrin təşkili
- ətraf mühitin vəziyyətinə nəzarət
- fon müşahidələri

415 Geotexniki monitorinq sisteminə aid olmayan məsələni seçin:

- hazırkı göstəriciləri texnogenezdən əvvəlki göstəricilərlə müqayisə etmək üçün lazımı məlumatların təminatı
- baxılan vaxtda ətraf mühitin vəziyyətinin təyini
- dəyişikliklərin təbiətə və insana məhvedici təsirinin qiymətləndirilməsi
- ətraf mühitin keyfiyyətinin tənzimlənməsi
- fon müşahidələri

416 Ekoloji monitorinqin aydınlaşdırıldığı məsələlərdən yanlış olanını seçin:

- təbii mühitə texnogen təsirlərin hansı səviyyəsi buraxıla bilməz və kritikdir
- baş vermiş və gələcəkdə mümkün olan dəyişikliklərin səbəbi
- ətraf mühitin baxılan vaxtda vəziyyəti və proqnozlaşdırma müddətində təbii mühitdə gözənlənən dəyişikliklər
- fon müşahidələri
- lokal təbii mühitə hansı təsirlər zərərlidir

417 Coxməqsədli informasiya sistemi kimi monitorinqin əsas məqsədlərindən səhv olan variantı seçin:

- ətraf mühitə antropogen təsir dərəcəsinin təyin edilməsi
- biosferin vəziyyətinin proqnozu və qiymətləndirilməsi
- biosferin vəziyyətinin müşahidəsi
- ekoloji zərərin azaldılması üçün məqsədyönlü təsirlər
- ətraf mühitə antropogen təsirlərin aşkar olunması

418 Aşağıdılardan hansı antropogen təsir üzrə ekoloji monitorinqin əsas məsələlərinə daxildir?

- kənd təsərrüfatının yerləşməsinə nəzarət.
- sənaye müəssisələrinə nəzarət
- nəqliyyat vasitələrinə nəzarət.
- antropogen təsir mənbələrinə və təsir amillərinə nəzarət.
- əhalinin miqrasiyasına nəzarət.

419 Aşağıdakılar hansı monitorinqin praktiki istiqamətlərinə aid deyil?

- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi.
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirkənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.
- əhalinin miqrasiyasının nizamlanması.
- çirkəndiricilərin təsirindən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.

420 Ətraf mühitin keyfiyyətinin tənzimlənməsi dedikdə nə başa düşülür?

- ətraf mühit üçün xoşagelməz təsirlərdir
- insanın ətraf mühitə mənfi təsirlərinin azaldılması üçün hansı təsirlərin müsbət nəticə verdiyini
- biosfer üçün ekoloji rezervlər
- insanın çoxtərəflü marağını nəzərə alan optimal vəziyyətə nail olmaq
- biosferdə mümkün olan dəyişikliklərin səbəbləri və zərərli təsirlərin mənbələri

421 Müasir tipli nüvə reaktorları neçə halda qəza yaradır?

- 6.0
- 4.0
- 3.0
- 2.0
- 5.0

422 Torpaqda çirkəndiricilərin təyin olunması üsullarından biri yalnızdır:

- emission spektral
- atom absorbsion
- kimyəvi
- fiziki spektral
- kimyəvi spektral

423 Torpaqda çirkəndirici elementlərin təyin olunması neçə üsulla aparılır?

- 11.0
- 13.0
- 7.0
- 8.0
- 14.0

424 Nemotosidlər nəyə deyilir?

- alaqlara qarşı işlənir
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün
- gəmiricilərə qarşı istifadə olunur
- qurdrlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- fitopogen göbələklərə qarşı

425 Rodentisidlər nəyə deyilir?

- qurdrlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- fitopogen göbələklərə qarşı
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün
- gəmiricilərə qarşı istifadə olunur
- alaqlara qarşı işlənir

426 Herbisidlər nəyə deyilir?

- qurdrlara, soxulcanlara qarşı toksikdir

- fitopotogen göbələklərə qarşı işlənir
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün
- alaqlara qarşı istifadə olunur
- gəmiricilərə qarşı

427 Funqisidlər nəyə deyilir?

- qurdlara, soxulcanlara qarşı toksikdir
- alaqlara qarşı işlənir
- zərərli həşəratı məhv etmək üçün
- fitopotogen göbələklərə qarşı işlənir
- gəmiricilərə qarşı işlənir

428 Bunlardan biri pestisid kateqoriyasına aid deyil:

- nemotosidlər
- funqisidlər
- insektisidlər
- fitopatogenesidlər
- herbesidlər

429 Pestisidlər neçə kateqoriyaya bölünür?

- 6.0
- 3.0
- 2.0
- 5.0
- 4.0

430 Torpaqların ətraflı tədqiqatları zamanı vahid çirkəlmə mənbəyi ətrafında sahəni neçə dəfə keçmək kifayətdir?

- beş-altı
- üç-dörd
- iki-üç
- bir-iki
- dörd-beş

431 Torpaqların çirkəlmə xəritələri dedikdə:

- torpaqların çirkəlmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi başa düşülür
- verilmiş rayon üçün tipik olan, torpaq və relyef şəraiti, bitkiləri və fiziki-coğrafi mühütin digər komponentləri daim təkrarlanan sahə başa düşülür
- verilmiş rayon üçün tipik olan, torpaq və relyef şəraiti, bitkiləri və fiziki-coğrafi mühütin digər komponentləri daim təkrarlanan sahə başa düşülür
- müxtəlif dərəcədə çirkəlmələr və onların birləşmələrinin tipik, müəyyən ümumiləşdirilmiş riyazi paylanmasıının müstəvi üzərində kiçildilmiş təsviri başa düşülür
- Xəritənin və torpaqların çirkəlmə şərtlərini xarakterizə edən əlavə işarələnlərin tərtib edilməsi başa düşülür

432 torpaqların çirkəlmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi- çirkəlmmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində neçənci mərhələdir?

- 5-ci
- 3-cü
- 1-ci
- 2-ci
- 4-cü

433 Topoqrafik xəritənin hazırlanması- çirkəlmmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində neçənci mərhələdir?

- 5-ci
- 1-ci
- 2-ci
- 3-cü
- 4-cü

434 Xəritənin və torpaqların çirkənmə şərtlərini xarakterizə edən əlavə işarələnmələrin tərtib edilməsi-çirkənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində neçənci mərhələdir?

- 5-ci
- 2-ci
- 1-ci
- 4-cü
- 3-cü

435 Çirkənməmiş torpaqlarda çirkənmə dərəcəsi neçədən kiçikdir?

- 20-dən
- 10-dan
- 5-dən
- 1-dən
- 15dən

436 Güclü çirkənmiş torpaqlarda çirkənmə dərəcəsi neçədən böyükdür?

- 4-dən
- 2-dən
- 1-dən
- 5-dən
- 3-dən

437 Orta çirkənmiş torpaqlarda çirkənmə dərəcəsi neçədir?

- 3-6
- 2-7
- 4-8
- 3-5
- 2-4

438 Zəif çirkənmiş torpaqlarda çirkənmə dərəcəsi neçədir?

- 1-5
- 2-4
- 3-4
- 1-3
- 4-6

439 Çirkənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində dördüncü mərhələ hansıdır?

- çöl işləri
- torpaqların çirkənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi
- xəritənin və torpaqların çirkənmə şərtlərini xarakterizə edən əlavə işarələnmələrin tərtib edilməsi
- topoqrafik əsasa çəkilmə
- topoqrafik xəritənin hazırlanması

440 Çirkənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində ikinci mərhələ hansıdır?

- xəritələrin tədqiqi
- çöl işləri

- topoqrafik xəritənin hazırlanması
- torpaqların çirkənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi
- topoqrafik əsasa çəkilmə

441 Çirkənmiş torpaqların xəritəsinin tərtib edilməsi prosesində ilk mərhələ hansıdır?

- xəritələrin tədqiqi
- çöl işləri
- torpaqların çirkənmə dərəcəsi şkalasının işlənməsi
- topoqrafik xəritənin hazırlanması
- topoqrafik əsasa çəkilmə

442 Çirkənmə xəritələri hansı xəritələr qrupuna aid edilir?

- dünya xəritələri
- əsas xəritələr
- texniki xəritələr
- tematik xəritələr
- əlavə xəritələr

443 Ağır metallarla torpaqların çirkənmələrinin tədqiqi zamanı ağır metallarla çirkənmələrin tərtib edilən xüsusi xəritələri necə adlanır?

- düzgün xəritələr
- torpaq xəritələri
- texniki xəritələr
- torpaq texniki kimyəvi xəritələri
- kimyəvi xəritələr

444 Konvert metodu ilə nümunələrin seçilməsi hansı dərinlikdə aparılır?

- 50sm
- 30sm
- 10sm
- 20sm
- 40sm

445 Birləşdirilmiş nümunə bir qayda olaraq hansı metod ilə itərtib edilir.?

- daxili metod ilə
- təcrübə metod ilə
- analiz metod ilə
- konvert metod ilə
- funksiya metod ilə

446 Ağır metallar bir qayda olaraq səthdən birinci necə sm-də toplanır?

- 3-8 sm-də
- 3-4 sm-də
- 6-7 sm-də
- 2-5 sm-də
- 5-6 sm-də

447 Verilmiş rayon üçün tipik olan, torpaq və relyef şəraiti, bitkiləri və fiziki-coğrafi mühütin digər komponentləri daim təkrarlanan sahə necə sahə adlanır?

- düzgün sahə
- orta sahə
- baş sahə

- əsas sahə
- normal sahə

448 Torpaqların ətraflı tədqiqatları zamanı vahid çirkənmə mənbəyi ətrafında sahəni neçə dəfə keçmək kifayətdir?

- beş-altı
- üç-dörd
- iki-üç
- 5-10 ildən bir
- dörd-beş

449 Əvvəllər tədqiq olunmuş ərazilərin torpaqlarının ağır metallarla çirkənmə səviyyəsi üzrə təkrar müşahidələri neçə ildən sonra həyata keçirilir?

- 42465.0
- 42403.0
- 42371.0
- 42500.0
- 42433.0

450 Suda temperaturun həddindən artıq artması onda olan nəycin qatılığının azalması ilə nəticələnir?

- azotun
- civənin
- sulfat turşusunun
- kalsium ionlarının
- karbonun

451 İstiliklə çirkənmə suda olan hansı qazların miqdarının azalmasına səbəb olur?

- təsirsiz qazlar
- karbon
- azot
- azot və karbon
- oksigen

452 İstiliklə çirkənmə suda olan hansı qazların miqdarının azalmasına səbəb olur?

- karbon
- azot və karbon
- təsirsiz qazlar
- oksigen
- azot

453 Biosenozların həyatını ciddi təhlükə qarşısında qoyan nədir?

- dənizdə yosunların olmamasıdır
- temperaturun sabit qalmasıdır
- güclü yağışların yağmasıdır
- elektrik və atom stansiyalarının kollektorlarının soyudulması üçün istifadə olunan suyun dənizlərə axıdılmasıdır
- cərəyanların hərəkətidir

454 İstiliyin ətraf mühitə atılması biosenozların məhvinə gətirən çirkəndirmənin hansı növüdür?

- fiziki-kimyəvi
- yuyucu maddələrlə çirkənmənin
- kimyəvi
- fiziki

- pestisidlə çirkənmənin

455 Şimal qütbün dənizlərini çirkəndirən əsas səbəb nədir?

- neftlə çirkənmə
- küləklər
- cərəyanlar
- Çaylar
- orada yaşayan canlılar

456 Hər il Dünya okeanına neçə ton neft axıdılır?

- 6 mln. t
- 3 mln. t
- 4 mln. t
- 5 mln. t
- 2 mln. t

457 Suların kimyəvi çirkənməsi neçə yerə ayrılır?

- 6.0
- 2.0
- 4.0
- 3.0
- 5.0

458 Eri gölünə tökülen və onu daha çox çirkəndirən çay hansıdır?

- Qanq
- Dnepr
- Lena
- Detroyt
- Dunay

459 Havanın təhlil üsullarından biri yalnızdır:

- məsafədən zondlanma aktiv üsulları
- məsafədən təhlil üsulları
- fiziki-nüvə təhlil üsulları
- radioaktiv şüalandırma üsulları
- OJC – spektroskopiya üsulu

460 Aktivasiya təhlil üsulları hansı vasitərlə yerinə yetirilir?

- alətlərlə
- fiziki
- fiziki və kimyəvi
- kimyəvi və alətlər
- kimyəvi

461 Kalorimetrik təyinat aparıldığda qatılığı təyin etmək üçün neçə litr nümunə tələb olunur?

- 0.4-0.6 l
- 0.1-0.2 l
- 0.3-0.5 l
- 1-2 l
- 0.5-0.7 l

462 Kükürdüñ dioksidindən nə əmələ gələ bilər?

- fosfat turşusu
- sulfat turşusu
- azot turşusu
- kükürd turşusu
- karbonat turşusu

463 Havadakı nəmlik nəticəsində nə əmələ gələ bilər?

- fosfat turşusu
- sulfat turşusu
- kükürd turşusu
- azot turşusu
- karbonat turşusu

464 Havanın çirkənməsinin təhlilində əsas məqsəd nədir?

- yalnız meteoroloji şəraitin dəyişməsini ölçməkdir
- havadakı nəmliyi təhlil zamanı ölçməkdir
- havaya atılan zərərli qazların təsirini ölçməkdir
- kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri haqqında informasiyanın alınmasıdır
- havadakı oksigen qazının necə dəyişməsini müşahidə etməkdir

465 Ətraf mühitin vəziyyətini öyrəndikdə və monitorinqini təşkil etdikdə hansı məsələləri aydınlaşdırmaq lazımdır?

- biosferin hal-hazırda vəziyyətini və baş verə biləcək dəyişikliklər
- biosfer üçün ekoloji rezervlər
- ətraf mühit üçün xoşagelməz təsirlər
- biosferdə mümkün olan dəyişikliklərin səbəbləri və zərərli təsirlərin mənbələri
- bütün variantlar doğrudur

466 Ətraf mühitin təhlilində başlıca məqsəd nədir?

- ətraf mühitin təbii elementlərindən səmərəli istifadədir
- okeanlardakı bioaləmi öyrənməkdir
- atmosferdəki dəyişiklikləri öyrənməkdir
- antropogen faktorların biosferin elementlərinə təsirini öyrənməkdir
- antropogen təsirin qarşısını almağa yönəldilmiş tədbirdir

467 İnsan da daxil olmaqla canlı orqanizmlərin əksəriyyəti

- təşkiledicidilər
- istifadəçidilər
- qarışıcıqlılar
- aerobdurlar
- mahsuldardılar

468 Qrupdakı növlərin miqdarı nədir

- təcrübə
- dərəcələnmə
- növəmələğəlmə
- növ bolluğu
- analiz

469 Kanonik korrelyasiya, uyğunluğun çoxlu analizi, üçölçülü açılış hans dərəcələnmə metodlarına daxildir

- miqyaslı
- kimyəvi

- bioloji
- çoxölçülü dərəcələnmə
- mexaniki

470 Qeyri-metrik dərəcələnmə,qeyri-xətti dərəcələnmə,assimmetrik matris analizi,açılış metodu hansı dərəcələnmə metoduna aiddirlər

- miqyaslı
- kimyəvi
- bioloji
- qeyri-metrik
- mexaniki

471 Əsas komponentlərin analizi,uyğunluq analizi,uyğunluğun trendsiz analizi hansı dərəcələnmə metodlarına daxildir

- miqyaslı
- kimyəvi
- bioloji
- metrik
- mexaniki

472 Biotaya həqiqi təsiri müəyyən edən amillər üzrə sonra nə yerinə yetirilir

- qeyd etmə
- müşahidə
- təcrübə
- reqresiya analizi
- canlandırma

473 Ordinasiya sözü latincadan tərcümədə nə deməkdir

- təmizləmək
- bölüşdürmək
- tərtib etmək
- qaydaya salma
- sıralamaq

474 Makrofitlər hansı qrupa daxildir

- hidrobol
- hidrofob
- hidrofil
- fitobentos
- hidrosob

475 Çayda su rejiminin tədqiqi edildiyi hər bir yerdən kimyəvi analiz üçün götürülən suyun həcmi neçə litr təşkil edir?

- 6 litr
- 4 litr
- 1 litr
- 5 litr
- 2 litr

476 Səthdə, 10, 20, 50, 100m dərinlikdə və dib yaxınlığında üfüqlər nə zaman yerləşdirilir?

- dərinlik 70m-dən artıq olduqda
- dərinlik 50m-dən artıq olduqda

- dərinlik 20m-dən artıq olduqda
- Dərinlik 100 m-dən artıq olduqda
- dərinlik 80m-dən artıq olduqda

477 Dərinlik 10 m-dən çox olduqda neçə üfüq yerləşdirilir?

- 8.0
- 6.0
- 5.0
- 3.0
- 7.0

478 Dərinlik 5-dən 10 m-ə kimi olduqda neçə üfüq yerləşdirilir?

- 2.0
- 3.0
- 4.0
- 5.0
- 1.0

479 5 m dərinliyə kimi su səthində neçə üfüq quraşdırılır?

- 6.0
- 4.0
- 3.0
- 1.0
- 5.0

480 Müşahidə məntəqəsinin çayda su rejimini tədqiq edən yeri dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- çay axın rejimi
- su məntəqəsi sahəsi
- su axını
- su hövzəsi və ya su axarının şərti en kəsiyi
- çay hövzəsi

481 Müşahidə məntəqələri çayda su rejimini tədqiq edən neçə yerdən ibarət olur?

- dörd
- iki
- bir
- bir neçə
- üç

482 Əldə olunan materiallar əsasında su hövzəsinin, su axarının və ya onların hissələrinin, üzərində cırklənmə mənbələri və çirkab suların axıdılma yerləri qeyd edilmiş nələr tərtib edilir?

- sxemlər
- qrafiklər
- cədvəllər
- xəritə-sxemləri
- planlar

483 Su hövzələrinin və su axarları sahələrinin ilkin tədqiqatları məqsədlərindən biri aşağıdakılardan hansı deyil?

- cırklənmə mənbələrinin su hövzələrinə və ya su axarlarına axıdılan çirkab sularının miqdarı, tərkibi və atılma rejiminin aşkar edilməsi
- iş programının tərtib edilməsi

- su istifadəçiləri haqqında məlumatların toplanması və analizi
- su hövzələrinin yenidən bərpası
- su obyektinin vəziyyətinin müəyyən edilməsi

484 Su hövzələrinin və su axarları sahələrinin ilkin tədqiqatları məqsədlərindən biri aşağıdakılardan hansı deyil?

- su istifadəçiləri haqqında məlumatların toplanması və analizi
- iş programının tərtib edilməsi
- çirkənmə mənbələrinin su hövzələrinə və ya su axarlarına axıdılan çirkəb sularının miqdarı, tərkibi və atılma rejiminin aşkar edilməsi
- su hövzələrinin çirkəndirilməsi
- su obyektinin vəziyyətinin müəyyən edilməsi

485 Su hövzələrinin və su axarları sahələrinin ilkin tədqiqatları məqsədlərindən biri aşağıdakılardan hansı deyil?

- çirkənmə mənbələrinin su hövzələrinə və ya su axarlarına axıdılan çirkəb sularının miqdarı, tərkibi və atılma rejiminin aşkar edilməsi
- su istifadəçiləri haqqında məlumatların toplanması və analizi,
- su obyektinin vəziyyətinin müəyyən edilməsi
- su hövzələrinin təmizlənməsi
- iş programının tərtib edilməsi

486 Su hövzələrinin və su axarlarının keyfiyyətinin müşahidə məntəqələri neçə kateqotiyaya bölünür?

- beş
- iki
- bir
- dörd
- üç

487 Səth sularının çirkənməsinin müşahidəsi üzrə təşkil edilən işlərin mühüm mərhələlərindən biri:

- müşahidələrin kompleksliliyidir
- müşahidələrin düzgünlüyüdür
- müşahidələrin təşkilidir
- müşahidə məntəqəsinin yerinin seçilməsidir
- müşahidələrin dəqiqliyidir

488 Müşahidələrin təşkilinin əsas prinsipi, onların:

- tamlığıdır
- düğünlüyüdür
- dəqiqliyidir
- kompleksliyidir
- əhatəliliyidir

489 Su axını vasitəsilə daşınan orqanizmlərin qrupu hansıdır

- hidrobol
- hidrofil
- hidrofob
- drift
- hidrosob

490 Buger-Lambert-Ber qanununda O nəyi ifadə edir?

- məhlulun forması
- məhlulun həll olması

- məhlulun qatılığı
- məhlulun optik sıxlığı
- məhlulun konsentrasiyası

491 Təsir qurtardıqdan sonra obyektin ilkin vəziyyətə qayıtmaq qabiliyyəti necə adlanır

- artıq
- elastikliyi
- yaranma
- köməkçi
- əlavə

492 Urbanizasiya səviyyəsinə görə dünya ölkələri neçə qrupa bölünür?

- 5 qrupa
- 3 qrupa
- 2 qrupa
- 4 qrupa
- 6 qrupa

493 Maksimal təsir səviyyəsində öz vəziyyətini qoruyub saxlamaq qabiliyyəti dayanaqlığın hansı ölçüsüdür

- deformasiya
- keyfiyyət
- artıq
- kəmiyyət
- elastiki

494 Bioloji monitorinq neçə əsas məsələnin həlli üçün nəzərdə tutulmuşdur

- 10.0
- 8.0
- 7.0
- 3.0
- 9.0

495 Torpağıçırkləndirən əsas mənbələrə neçə müşahidə obyekti ayıırlar?

- 7.0
- 3.0
- 1.0
- 2.0
- 5.0

496 Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nin əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan neçə göstərici iləəlaqədardır?

- 7.0
- 3.0
- 1.0
- 4.0
- 5.0

497 Çirklnmənin cəm göstəricisi:

- K
- C
- A
- Z

E

498 Kimyəvi maddənin qatılıq əmsalı:

- K
- E
- C
- A
- Z

499 Torpağın kimyəvi maddələrləçirkənlənməsinin gigiyenik qiymətinin əsas meyarıdır

- doğru cavab yoxdur
- torpaqda kimyəvi maddələrin miqdarı
- torpağın təmizlənməsi
- təqribi yol verilən qatılıq(TYVQ)
- torpağın kimyəvi maddələrdən təmizlənməsi

500 Torpağın kimyəvi maddələrləçirkənlənməsinin gigiyenik qiymətinin əsas meyarıdır :

- doğru cavab yoxdur
- torpaqda kimyəvi maddələrin miqdarı
- torpağın təmizlənməsi
- yol verilən qatılıq həddi(YVQH)
- torpağın kimyəvi maddələrdən təmizlənməsi

501 Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nın əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan göstəricidir :

- maddələr dövranı
- doğru cavab yoxdur
- maddələrin kimyəvi tərkibi
- çirkəndirici maddənin torpağın özünütəmizləmə qabiliyyətinə və onun bioloji aktivliyinə təsirini xarakterizə edən ümumsanitar
- bütün cavablar doğrudur

502 Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nın əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan göstəricidir :

- bütün cavablar doğrudur
- maddələrin kimyəvi tərkibi
- maddələr dövranı
- maddənin torpaqdan atmosfer havasına keçidini xarakterizə edən havaya miqrasiya
- doğru cavab yoxdur

503 Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nın əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan göstəricidir :

- bütün cavablar doğrudur
- maddələrin kimyəvi tərkibi
- maddələr dövranı
- maddənin torpaqdan qrunt sularına və su mənbələrinə keçid qabiliyyətini xarakterizə edən suya miqrasiya
- doğru cavab yoxdur

504 Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nın əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan göstəricidir:

- bütün cavablar doğrudur
- maddələrin miqrasiyası
- maddələr dövranı
- maddənin torpaqdan bitkiyə keçidini xarakterizə edən translokasiya
- doğru cavab yoxdur

505 Kimyəvi maddənin torpaqda YVQH-nin əsaslandırılması təcrübədə təyin olunan neçə göstərici iləəlaqədardır?

- 7.0
- 3.0
- 1.0
- 4.0
- 5.0

506 Torpaqda kimyəvi maddələrin insan üçün zərərsiz olan kompleks göstərici nə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- oksigenin torpaqdakı miqdari
- zəhərli maddələrin torpaqdakı miqdari
- kimyəvi maddələrin torpaqda yol verilən qatılıq həddi(YVQH)
- bütün cavablar doğrudur

507 Sahəcə daha iri obyektlər hansı metodlar vasitəsilə daim tədqiq olunmalıdır?

- heç biri
- xüsusi
- ümumi
- distansion
- əsas

508 Sənaye-energetik mənbələrin ətrafindakı torpaqlarda nümunələrin götürülməsi nə vaxt aparılır?

- payızın axırı
- payızda
- yayda
- yazda,qar əridikdən sonra
- qışın əvvəli

509 Ağır metalların torpağa daxil olma intensivliyini təyin etmək üçün qar nümunəsinin götürülməsi nə vaxt aparılır?

- payızın sonu
- qışın ortasında
- qışın əvvəlində
- qışın sonunda
- payızda

510 Kənd təsərrüfatı rayonlarının torpaqlarında nümunələrin götürülməsi ildə neçə dəfə aparılır?

- 7.0
- 3.0
- 1.0
- 2.0
- 5.0

511 Torpağıçırkləndirən əsas mənbələrə aid olan müşahidə obyektidir:

- sahilyani ərazilər
- bataqlıqlar
- meşə sahələri
- sənaye-energetik mənbələrin ətrafindakı torpaqlar
- düzgün cavab yoxdur

512 Torpağıçırkləndirən əsas mənbələrə olan müşahidə obyektidir:

- düzgün cavab yoxdur
- bataqlıqlar
- yer kürəsində olan bütün torpaq sahəsi
- kənd təsərrüfatı rayonlarının torpaqları
- meşə sahələri

513 Torpağıçirkənləndirən əsas mənbələrə neçə müşahidə obyekti ayırırlar?

- 7.0
- 3.0
- 1.0
- 2.0
- 5.0

514 İstifadəüsullarına görə okean cihazları ayrılır:

- heç biri
- ümumi
- avtomatik
- stasionar
- xüsusi

515 Tətbiqinə görə okean cihazları:

- rütubəti ölçən cihazlar
- təzyiqi ölçən cihazlar
- həcmi təyin edən cihazlar
- dərinliyi təyin etmək üçün cihazlar
- temperaturu ölçən cihazlar

516 Müşahidə obyekti ilə qarşılıqlılaqəüsuluna görə cihazlar hansı növlərə bölünür?

- heç biri
- 2 növə ayrıılır
- təyin olunan
- temasda olan və temasda olmayan
- okean cihazları

517 Müşahidə obyekti ilə qarşılıqlılaqəüsuluna görə cihazlar neçə növə bölünür?

- 7.0
- 3.0
- 5.0
- 2.0
- 1.0

518 Akustik profiloqraf hesablanıb:

- 8 m
- 6 m
- 5 m
- ekoloğun tətbiqinə hesablanıb
- 7 m

519 Hidrostatik profiloqraf neçə metr dərinliyə kimi hesablanıb?

- 9 m
- 3 m
- 5 m

- 15 m
- 4 m

520 Hidrostatik profiloqraf:

- heç biri
- suyun dibində tross üzərində yerini dəyişə bilən təzyiq ötürüçü vasitəsilə dərinliyi ölçür
- təzyiqi ölçür
- həcmi ölçür
- temperaturu ölçür

521 Mexaniki profiloqraf :

- yağıntıının miqdarnı ölçür
- tross üzərində və ya ölçməştanqasında olan ölçmə yükü ilə dərinliyi ölçür
- temperaturu ölçür
- həcmi ölçür
- təzyiqi ölçür

522 Su səviyyəsi haqqında fasılısız məlumat verir :

- hamısı
- müxtəlif cihazlar
- yoxlama
- səviyəni öz özünə ölçənlər
- heç biri

523 3.cü qrupa neçə stansiya aiddir ?

- 1000-1100
- 6-7
- 8-9
- 5-6
- 3-4

524 2.ci qrupa neçə stansiya aiddir ??

- 8-9
- 3-4
- 42526.0
- 570-600
- 6-7

525 1.ci qrupa neçə stansiya daxildir ?

- 6-7
- 3-4
- 5-6
- 60-70
- 8-9

526 Nə vaxt sabiq SSRİ-ni əhatə edən və bütün daxili dənizlərində monitorinq şəbəkəsi fəaliyyət göstərirdi ?

- XIX əsrin sonu
- XIX əsr
- X əsr
- XX əsrin 80-ci illərinin sonunda
- XX əsrin əvvəli

527 Tam program üzrə aparılan müşahidələrin nəticəsində nə təyin olunur?

- oksigen miqdarı
- heç biri
- havanın tərkibi
- mühitin göstəriciləri
- hamısı

528 Tam program üzrə aparılan müşahidələrin nəticəsində nə təyin olunur ?

- heç biri
- oksigenin miqdarı
- havanın tərkibi
- çirkləndirici maddələr
- bütün cavablar doğrudur

529 Tam program üzrə aparılan müşahidələr ayda neçə dəfə keçirilir?

- 13.0
- 11.0
- 1.0
- 10.0
- 12.0

530 Səth və yeraltı suların çirklənmə dərəcəsinin qiymətləndirilməsi hansı göstəricilərəasən həyata keçirilir?

- heç biri
- bioloji
- texnoloji
- texnogen
- hamısı

531 Səth və yeraltı suların çirklənmə dərəcəsinin qiymətləndirilməsi hansı göstəricilərəasən həyata keçirilir?

- heç biri
- texnoloji
- texnogen
- fiziki
- hamısı

532 Səth və yeraltı suların çirklənmə dərəcəsinin qiymətləndirilməsi hansı göstəricilərəasən həyata keçirilir?

- heç biri
- texnoloji
- texnogen
- kimyəvi
- hamısı

533 Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- təzyiqi
- sıxlığı
- həcmi
- radionuklidlər
- heç biri

534 Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- heç biri
- həcmi
- sıxlığı
- kimyəvi
- təzyiqi

535 Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- təzyiqi
- heç biri
- sıxlığı
- əsas ionlar
- həcmi

536 Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- heç biri
- sıxlığı
- təzyiqi
- iylər
- həcmi

537 Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- heç biri
- təzyiqi
- sıxlığı
- oksigen biokimyəvi sərfi
- həcmi

538 Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- həcmi
- heç biri
- sıxlığı
- həll olmuş oksigen
- təzyiqi

539 Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi:

- həcmi
- hamısı doğrudur
- sıxlığı
- pH
- təzyiqi

540 Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəricisi :

- təzyiqi
- sıxlığı
- hamısı doğrudur
- asılmış maddələr
- həcmi

541 Suyun mütləq şəkildə təyin olunan keyfiyyət göstəriciləri

- hamısı doğrudur

- həcmi
- təzyiqi
- suyun temperaturu
- sıxlığı

542 Hər bir məntəqədə seçilən tədqiqat yeri :

- temperaturun səviyyəsi
- hava
- su
- çirklənmə mənbəyindən aşağıda
- relyef

543 Hər bir məntəqədə seçilən tədqiqat yeri :

- temperaturun səviyyəsi
- su
- hava
- çirklənmə mənbəyindən yuxarıda
- relyef

544 Hər bir məntəqədə seçilən tədqiqat yeri :

- temperaturun səviyyəsi
- su
- hava
- çirklənmə mənbəyindən yuxarıda
- relyef

545 Hər bir məntəqədə azı neçə tədqiqat yeri seçilməlidir ?

- 13.0
- 11.0
- 10.0
- 2-3
- 12.0

546 Müşahidə məntəqələri nəyə malik olmalıdır ?

- heç biri
- xüsusi tələblərə cavab verməlidir
- tam öyrənilməlidir
- sututarlarda suyun səviyyəsi
- bütün cavablar doğrudur

547 Müşahidə məntəqələri nəyə malik olmalıdır?

- doğru cavab yoxdur
- xüsusi tələblərə cavab verməlidir
- tamöyrənməlidir
- reprezentativ tələbatları təmin etməlidir
- bütün cavablar doğrudur

548 İxtisaslaşdırılmış məntəqələr harda fəaliyyət göstərir?

- sənayedə
- məişətdə
- nəqliyyatda
- elmi tədqiqat məsələlərin həlli üçün zəif çirklənmiş rayonlarda(fon monitorinqi)

havada

549 İxtisaslaşdırılmış məntəqələr harda fəaliyyət göstərir?

- sənayedə
- məişətdə
- nəqliyyatda
- çirkənmiş su obyektlərində
- havada

550 Hal-hazırda nə qədər su ölçən məntəqə və stansiyalar fəaliyyət göstərir?

- 9.0
- 7.0
- 5.0
- 60minə yaxın
- 8.0

551 Planetin atmosfer və hidrosfer rejiminə aid olan prosesləri öyrənir

- sosiologiya
- ekologiya
- hidrologiya
- hidrometeorologiya
- meteorologiya

552 Hidrometeorologiya :

- aşağı atmosferi öyrənir
- yuxarı atmosferi öyrənir
- orta atmosferi öyrənir
- planetin atmosfer və hidrosfer rejiminə aid olan prosesləri öyrənir
- atmosferi öyrənir

553 Hidrologiya :

- orta atmosferi öyrənir
- yuxarı atmosferi öyrənir
- atmosferi öyrənir
- Yer hidrosferini, onda baş verən prosesləri öyrənən elm
- aşağı atmosferi öyrənir

554 Lidarın əsas aktiv elementi ,

- işıq şüalanma
- ultrabənövşəyi şüalanma
- renthen şüalanma
- lazer şüalanma mənbəyidir
- günəşşüalanma

555 Lidar :

- təzyiqi ölçür
- rütubəti ölçür
- yağışını ölçür
- atmosferin spektr optik diapazonunda lazer zondlanmasını həyata keçirmək üçün cihaz
- temperaturu ölçür

556 Radiolokasiya neçəsulla həyata keçirilir ?

- 13.0
- 11.0
- 10.0
- 3.0
- 12.0

557 Atmosferin zondlanması neçə km.ə kimi mümkündür ?

- 8.0
- 6.0
- 5.0
- 30.0
- 7.0

558 Exolokator nəyi ölçür ?

- yağıntıni
- rütubəti
- temperaturu
- atmosfer sıxlığının irimiqyaslı dəyişmə zonalarını
- təzyiqi

559 Geofiziki raketlərdən nəyi ölçmək üçün istifadə olunur ?

- cavab yoxdu
- nisbi rütubəti
- temperaturu
- havanın optik xüsusiyyətləri təzyiqi
- mütləq rütubəti

560 Geofiziki raketlərdən nəyi ölçmək üçün istifadə olunur ?

- təzyiqi
- mütləq rütubəti
- nisbi rütubəti
- yerin maqnit sahəsinin parametrlərini
- temperaturu

561 100-150 km dən yuxarı qaldırılan güclü geofiziki raketlərdən harda istifadə olunur ?

- orta hidrosferi öyrənmək üçün
- yuxarı hidrosferi öyrənmək üçün
- hidrosferi öyrənmək üçün
- yuxarı atmosferi öyrənmək üçün
- aşağı hidrosferi öyrənmək üçün

562 Meteoroloji raketlərlə ölçülən əsas parametrlərə aid deyil :

- havanın qaz tərkibi
- temperatur
- təzyiq
- yağıntı
- sıxlıq

563 Meteoroloji raketlər nə ilə işləyir ?

- maye qazla
- qazla
- benzinq

- maye və bərk yanacaqla
- benzinlə və qazla

564 Orta atmosferi öyrənmək üçün :

- termometrdən istifadə olunur
- raketlərdən istifadə olunur
- cihazlardan istifadə olunur
- 80-100 kmə kimi qaldırılan meteoroloji raketlərdən istifadə olunur
- müxtəlif qurğulardan istifadə olunur

565 Radiozond :

- təzyiqi ölçür
- təzyiqi ölçür
- temperaturu ölçür
- atmosferin əsas parametrlərinin şar-zond vasitəsilə ölçülməsi və ölçü nəticələrinin telemetrik sistem vasitəsilə ötürülməsi
- nisbi rütubəti ölçür

566 Metoqraf :

- radiasiyanı ölçür
- rütubəti ölçür
- təzyiqi ölçür
- temperaturu ölçür
- temperaturu, təzyiqi, rütubəti kompleks ölçmək üçün cihaz

567 Yağıntı-ölçəmə :

- təzyiqi ölçür
- mütləq rütubəti ölçür
- nisbi rütubəti ölçür
- temperaturu ölçür
- maye və bərk yağışların səviyyəsini ölçür

568 Psixrometr :

- mütləq rütubəti ölçür
- temperaturu
- havanı
- nəm və quru termometrlərin temperaturunun müqayisəsi
- nisbi rütubəti ölçür

569 Hıqrometr :

- yağışının miqdarnı ölçür
- küləyin sürətini ölçür
- Temperaturu ölçür
- havanın mütləq və nisbi rütubətinin ölçülməsi
- təzyiqi ölçür

570 Barometr :

- mütləq rütubəti ölçür
- havanın təzyiqini ölçür
- temperaturu ölçür
- küləyin sürətini ölçür
- nisbi rütubəti ölçür

571 Flüger :

- mütləq rütubəti ölçür
- təzyiqi ölçür
- temperaturu ölçür
- küləyin sürətinin ölçülməsi üçün ən sadə cihazdır
- nisbi rütubəti ölçür

572 Anemometr :

- hecne olcmur
- mütləq rütubəti ölçür
- nisbi rütubəti ölçür
- küləyin və qaz axınının sürət istiqamətini ölçür
- temperaturu ölçür

573 Aktinometr :

- təzyiqi ölçür
- mütləq rütubəti ölçür
- nisbi rütubəti ölçür
- temperaturu ölçür
- günəş radiasiyasının intensivliyinin ölçülməsi

574 Havanın temperaturu hansı cihaz vasitəsilə ölçülür ?

- barometr
- yağıntıölçən
- meteoqraf
- termometr
- hüqrometr

575 Termometr :

- mütləq rütubəti ölçür
- küləyin sürətini ölçür
- təzyiqi ölçür
- havanın temperaturunu ölçür
- nisbi rütubəti ölçür

576 Atmosfer havasının çirkənməsi neçəşəhərdə və stansiyada təyin edilir ?

- 5 və 33
- 3 və 23
- 2 və 22
- 299 və 687
- 4 və 32

577 Atmosfer havasının çirkənməsi neçə stansiyada təyin edilir ?

- 33.0
- 23.0
- 22.0
- 687.0
- 32.0

578 Meteoroloji stansiya yerinə yetirir :

- havanı öyrənir

- hidrojeni öyrənir
- suyun tərkibini öyrənir
- buludluğa, yağıntıların səviyyəsinə, görünməyə, günəş radiasiyasına nəzarət
- oksigeni öyrənir

579 Meteoroloji stansiya yerinə yetirir :

- suyun tərkibini öyrənir
- oksigeni müəyyən edir
- havanı öyrənir
- külçeyin sürət və istiqaməti
- hidrojeni müəyyən edir

580 Meteoroloji stansiya yerinə yetirir :

- relyefi öyrənir
- suyu öyrənir
- havanı öyrənir
- havanın temperaturunun, vəziyyətinin və rütubətinin ölçülməsi
- torpağı öyrənir

581 Meteroloji stansiya :

- relyefi öyrənir
- suyu öyrənir
- havanı öyrənir
- atmosferin vəziyyətinin müntəzəm müşahidəsinin əsas komponentidir
- torpağı öyrənir

582 Meterologianın əsas vəzifəsi nədir ?

- relyefi öyrənir
- torpağı öyrənir
- suyu öyrənir
- havanın müxtəlif müddətlərə proqnozlaşdırılmasına
- havanı öyrənir

583 Meterologiya :

- relyef haqqında elmdir
- su haqqında elmdir
- hava haqqında elmdir
- yer atmosferi, onun quruluşu xüsusiyyətləri və onda baş verən proseslər haqqında elmdir
- torpaq haqqında elmdir

584 Rusiyada ilk hava xidməti nə vaxt meydana gəlib ?

- 1872-ci il
- 1888-ci il
- 1777-ci il
- 1666-ci il
- 1999-ci il

585 Ekoloji idarəetmənin məsələləri :

- texnogen
- sosial
- ekoloji
- ekosistemdə dayanıqlı vəziyyətlərin axtarılması və dəstəklənməsi

bioloji

586 Ekoloji monitorinq hansı məsələləri həll edir ?

- idarəetmə
- social,bioloji
- sosial,ekoloji
- ekoloji,bioloji
- texnogen,sosial

587 Ekoloji monitorinq hansı məsələləri həll edir ?

- texnogen,social
- social,ekoloji
- ekoloji,bioloji
- dərkətmə
- social,bioloji

588 Kompleks ekoloji monitorinqin vəzifələrinə daxildir?

- Duz cavab yoxdu
- ekoloji və yaşayış sahələrinin müayinəsinin keçirilməsi.
- göstərilən sahələrdə baş vermiş döyişikliklərin səbəbinin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi.
- ekoloji sistemin və insanların məskunlaşma sahələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.
- yaranmış neqativ halların ləğv və ya təsirinin azaldılması üçün tədbirlər hazırlanmaq.

589 Cavablardan hansı kompleks ekoloji monitorinqə aid deyil?

- nəzarət obyektinin vəziyyətinin dəyişməsinin proqnozlaşdırılması.
- ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
- nəzarət obyektinin seçilməsi.
- istehlak normativ və məhdudiyyətləri.
- ölçmə işlərinin plpnlaşdırılması.

590 Ekobiokimyəvi monitorinq nəyi əhatə edir?

- ətraf mühitin fiziki və kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin kimyəvi və bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- cətraf mühitin kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.

591 Mənafə monitorinqə nə aiddir?

- xüsusi cihazlarla torpaq örtüyündə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla atmosferdə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş üçən aparatlarla kosmosda və istənilən sahədə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla litosferdə aparılan monitorinq.

592 Dogru olan cavab hansıdır?

- bioloji monitorinq heyvanlar aləmində aparılan monitorinqidir.
- bioloji monitorinq bitki aləmində aparılan monitorinqidir.
- bioloji monitorinq biosferdə aparılan monitorinqidir.
- bioloji monitorinq bioindikatorlar vasitəsilə aparılan monitorinqidir.
- bioloji monitorinq dünya okeanında gedən bioloji prosesləri əhatə edən monitorinqidir.

593 Fiziki monitorinqə nə daxildir?

- insan organizmində gedən proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitdə gedən biolji proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitə təsir edən müxtəlif kimyəvi proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitə təsir edən fiziki proseslərə nəzarət.
- litosferdə gedən proseslərə nəzarət.

594 İmpakt monitorinq sisteminə nə daxildir?

- Antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitorinqi.
- lokal antropogen təsirlərə məruz qalmayan zonaların monitorinqi.
- regional antropogen təsirlərə məruz qalan zonaların monitorinqi.
- regional və lokal antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitorinqi.
- Lokal antropogen təsirlərə məruz qalan təhlükəsiz zonaların monitorinqi.

595 Düzgün cavab hansıdır?

- cavabların hamısı doğrudur.
- kimyəvi çirkəndiricilərin təsiri ilə məşğul olur.
- bir neçə antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
- lokal monitorinq sistemi konkret antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
- təbii çirkəndirici mənbələrin təsiri ilə məşğul olur.

596 Regional monitorinq sistemi hansı proseslərə nəzarət edir:

- dünyada gedən proseslərə.
- inzibati rayon daxilində gedən proseslərə.
- hər hansı bir ölkə daxilində gedən proseslərə.
- hər hansı bir region daxilində gedən proseslərə.
- hər hansı bir şəhər daxilində gedən proseslərə.

597 Milli monitorinq sistemi nədir?

- şəhərdaxılində aparılan monitorinq.
- bir neçə ölkədə aparılan monitorinq.
- beynəlxalq miqyasda aparılan monitorinq.
- ölkə miqyasında aparılan monitorinq.
- materikdə aparılan monitorinq.

598 Baza monitorinq sisteminə daxildir:

- litosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- faunada baş verən hallara nəzarət etmək.
- bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.
- regional antropogen təsirlər nəzərə alınmaqla təbiətdə baş verən hallara nəzarət etmək.
- hidrosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.

599 Qlobal monitorinq sistemi dedikdə nə başa düşülür?

- cavabların hamısı doğrudur.
- litosfer qatında baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- yer kürəsinin atmosferində baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- dünyada baş verən proseslərə və yer kürəsinin biosferində bütün ekoloji komponentlərə nəzarətlə yanaşı ekstremal vəziyyətlərin yaranacağı barədə xəbərdarlıq etmək.
- materiklərin su hövzələrində baş verən proseslərə nəzarət etmək.

600 Çirkəndirici mənbələrinin monitorinqinə aiddir:

- bir nöqtədə yerləşən mənbənin.
- Hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin.

- yerini dəyişməyən mənbəyin monitorinqi.
- yerini dəyişməyən, bir nöqtədə yerləşən mənbəyin, hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin və müəyyən bir sahənin müəyyən bir sahənin.

601 Düzgün olmayan cavab hansıdır?

- sənaye müəssisələrinin çirkəndirilməsi başa düşülür.
- müxtəlif təbii təsir amilləri başa düşülür.
- monitorinqin təsir amili dedikdə müxtəlif kimyəvi çirkəndiricilərin təsiri başa düşülür.
- müxtəlif kimyəvi çirkəndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri başa düşülür.
- müxtəlif fiziki təsir amilləri başa düşülür.

602 Ekoloji monitorinqin təsir amili hansıdır?

- fiziki təsir amilləri
- kimyəvi çirkəndirici maddələr.
- müxtəlif çirkəndirici maddələr.
- müxtəlif kimyəvi çirkəndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri.
- təbii təsir amilləri.

603 Ekoloji monitorinq sisteminin siniflərə bolunması necədir?

- miqyasına görə
- çirkəndirici mənbələrə görə.
- təsir amilinə görə.
- aparıldığı yera görə.
- təsir amilinə, çirkəndirici mənbələrə, miqyasına görə.

604 Ekoloji monitorinqin obyekti hansıdır?

- atmosfer, kriosfera
- yerüstü sular, okeanlar.
- atmosfer, yeraltı sular.
- atmosfer, yer üstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera.
- okeanlar və dənizlər.

605 Monitorinqin praktiki istiqamətlərinə uygun olmayan hansidir?

- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi.
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirkənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.
- əhalinin miqrasiyasının nizamlanması.
- çirkəndiricilərin təsirindən ətraf mühitdə yaranan biləcək vəziyyətin proqnozu.

606 Düzgün olmayan cavab hansidir?

- təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
- antropogen təsirin qiymətləndirilməsi.
- antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.
- qısamüddətli monitorinq
- Antropogen amilin təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklər

607 Antropogen təsir üzrə ekoloji monitorinqə daxildir:

- kənd təsərrüfatının yerləşməsinə nəzarət.
- sənaye müəssisələrinə nəzarət
- nəqliyyat vasitələrinə nəzarət.
- antropogen təsir mənbələrinə və təsir amillərinə nəzarət.
- əhalinin miqrasiyasına nəzarət.

608 Düzgün olan cavabi təyin edin?

- fiziki monitorinqidir.
- global monitorinqidir.
- ekoloji monitoring baza monitorinqidir.
- biosferin kompleks monitorinqidir.
- qısa müddətli monitorinqidir.

609 Ətraf mühitin monitorinqi dedikdə nə nəzərdə tutulur ?

- demoqrafik proseslərə nəzarət sistemidir.
- ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir
- ətraf mühitin qısa müddətli-müşahidə sistemidir.
- uzun müddətli müşahidə sistemi olub, ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və onun dəyişməsi istiqamətinin proqnozlaşdırılması.
- onun dəyişmə istiqamətinin proqnozlaşdırılmasıdır.

610 Ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil deyil:

- program materiallarının reallaşması ilə bağlı planın tərtib olunması və onun icrasına nəzarət edilməsi.
- ekoloji audit programının nəticələri ilə bağlı konkret təklif və tövsiyyələrin hazırlanması.
- zərurət yarandıqda ekoloji audit programına əlavə mütəxəsislərin cəlb edilməsi.
- programın planlaşdırılması.
- program məlumatlarının təklifi.

611 Auditin qanunvericilik vətəni hansı ölkə hesab olunur?

- Portuqaliya
- İspaniya
- Fransa.
- B.Britaniya
- Yaponiya

612 Ekoloji audit hansı sahələrdə aparılır?

- bələdiyyələr
- transmilli korporasiyalar
- dövlət idarələri.
- sosial müdafiə təşkilatları.
- regionlar

613 Ekoloji audit sisteminin yaradılmasında iştirak etmir.

- kommersiya bankları.
- ekoloji banklar.
- təhsil müəssisələri.
- yerli hakimiyyət orqanları və bələdiyyələr.
- ekoloji fondlar.